JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1856. Zaturdag 31 Mei N°. 44.

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . ƒ 12,50.
» » » » » *Java*. . . . . » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* . » 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentien is ZESTIG duiten voor de Vijf Woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling DERTIG » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentien kunnen worden aangenomen tot ELF ure's voormiddags

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

Bij Koninklijk besluit van den 22sten Maart 1856 no. 76, is aan den heer *J. L. A. Nieuwenhuisen*, notaris te Batavia, laatstelijk met verlof in Nederland, op het daartoe door hem gedaan verzoek, verleend een eervol ontslag uit gemelde betrekking.

Bij resolutie van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van den 18den Januarij 1856 la. A no. 8, is aan den ambtenaar met verlof in Nederland *W. C. Happé*, in het belang zijner gezondheid, eene verlenging van verlof voor den tijd van drie maanden verleend.

Civiel Departement.

Gesteld:

Ter beschikking van den algemeenen secretaris, *J. W. C. Diepenheim*, gewezen referendaris bij het ministerie van kolonien, bij Koninklijk besluit van den 5den December 1855 no. 33, met verzekering van het behoud van den rang en titel van referendaris, benoemd tot Oost-Indisch ambtenaar.

Bij de Algemeene Secretarie.

Bevorderd:

Tot hoofdcommies, de 1ste commies *A. J. B. Wattendorff.*

Tot 1sten commies, de 2de commies *R. L. Brouwer.*

Tot 2de commiezen, de 3de commiezen *F. C. A. Jeekel* en *C. Becker.*

Bij den Raad van Justitie te Padang.

Ontslagen:

Wegens vertrek, eervol, als lid, de heer *W. M. van den Ham.*

Benoemd:

Tot lid, de heer *C. Valner*, onderintendant der 1ste klasse.

Verleend:

Een 2jarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den pakhuismeester te [illegible] *J. Hempenius.*

Overgeplaatst:

Uit de afdeeling Toeban naar de afdeeling Blora (residentie Rembang), de controleur der 2de klasse bij de landelijke inkomsten en cultures *W. H. van der Hell.*

Op den 23sten Mei 1856 heeft de onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerde notaris te Batavia *J. J. Mijnssen* zijne betrekking weder aanvaard; zijnde dientengevolge *A. F. Lens*, die [illegible] neming van zijn ambt is belast geweest, als tijdelijk waarnemend notaris afgetreden.

Militair Departement.

Benoemd:

Tot kommandant der veld- en bergbatterijen op Java, de majoor der artillerie *J. C. C. Henckel.*

Bevorderd:

BIJ DE DIRECTIE DER GENIE.

Tot teekenaar der 1ste klasse (militair ambtenaar 2de kl.), de 2de teekenaar *K. Wilsen*, onder bepaling dat hij in zijnen tegenwoordigen werkkring bij de Cheribonsche opname zal werkzaam blijven.

Tot teekenaar der 2de kl. (militair ambtenaar 2de kl.), de derde teekenaar *G. P. F. Cronenberg.*

Ontslagen:

Eervol, uit de betrekking van magazijnmeester van het militair kleedingmagazijn te Weltevreden, de gepensioneerde kapitein der infanterie *J. G. de Lassasie.*

Ingetrokken:

Op zijn verzoek, het aan den kapitein der inf. *H. Ravenswaaij* verleende 2jarig verlof naar Nederland.

ADVERTENTIE.

Op daartoe bekomen last, wordt bekend gemaakt dat Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal gewone audiëntie zal verleenen op Donderdag den 5den Junij 1856, des morgens ten 9 ure, aan het gouvernements hôtel te Rijswijk.

De belanghebbenden gelieven hunne namen en titel duidelijk te vermelden bij de aan den adjudant van dienst te doene aanvragen om audiëntie.

Batavia
den 29sten April 1856.

De Kapitein-Adjudant,
VAN HASSELT.

Advertentiën.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bekend, dat door de residenten van Batavia en Soerabaya, in de volgende maand Junij, op nader door die hoofdambtenaren te bepalen dagen, openbare uitbestedingen zullen worden gehouden voor den overvoer van Banjermassing naar Cheribon van 100 ton steenkolen, Riouw van 100 ton steenkolen, Pontianak van 400 ton steenkolen en Sambas van 300 ton steenkolen.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bekend, dat door den resident der Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo, op een nader door dien hoofdambtenaar te bepalen dag, te Banjermassing eene openbare uitbesteding zal worden gehouden voor den overvoer van Banjermassing naar Onrust van 2500 ton steenkolen, welke ter laatstgemelde plaats vóór ultimo October 1856 moeten zijn aangebragt.

President en directeuren der Javasche bank maken bekend:

1°. dat de commissie, op den 28sten April jl., in de algemeene vergadering van deelhebbers verkozen, na onderzoek en goedkeuring der balans over het 28ste boekjaar, de bebaalde winsten, tot een beloop van ƒ 240,156:29, heeft verdeeld als volgt:

Naar luid van art. 73 van het octrooi en reglement der bank, 1/3 op het reserve-fonds	ƒ 80,052:10
Uitdeeling van de verdeelbare 4,000 aandeelen, ad 8 percent of ƒ 40.— per aandeel	160,000:—
Op winst en verlies van het 29ste boekjaar overgebragt.	104:12
	ƒ 240,156:29

2°. dat tot het erlangen van uitbetaling van het voorschreven dividend, bij assignatie, ongezegeld wordt getrokken, in den navolgenden vorm:

(Invulling van woonplaats en dagteekening.)

De Javasche bank betale aan . . . . of order, de som van (bedrag) voor het volle dividend over het 28ste boekjaar op (invulling van getal) bewijzen van aandeel, staande ten name van (invulling van naam voluit.)

Voldaan.
(Invulling der handteekening.)

Zullende de naamteekening van personen, welke van Batavia afwezig zijn, dienen bewaarheid te worden door het hoogst plaatselijk gezag, ter woonplaats van den [illegible].

3°. dat de heer *W. van* [illegible] is benoemd in plaats van den afgetredenen heer *E. W. Gramerus.*

4°. dat in bovengenoemde algemeene vergadering met unanieme stemmen besloten is, om het gouvernement te verzoeken het bestaande octrooi te verlengen.

Landmail van Junij.

De directeur der posterijen te Batavia, herinnert belanghebbenden dat, het mailstoomschip in Junij den 11den zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Dingsdag den 10den Junij aanstaande:

a. des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch-Indie, China enz., enz.

b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

Vendutien.

Maandag 2 Junij, uithoofde van vertrek, ten huize van den heer Mr. *R. Bake*, in Gang Pologie, door gebr. *Reeelje & Co.*

en

Op het Heemradenplein, à 2 pCt. vendusalaris, door *John Pryce & Co.*

Dingsdag 3 Junij, voor het commissiehuis van *Abeelen, Dennison & Co.*

en

Onder de loots tegenover het gebouw van den heer *Chaulan*, tegen 2 pCt. vendusalaris, door *Vaupel & Co.*

Woensdag 4 Junij, wegens vertrek, voor de woning van den kapitein der artillerie van *Haeften*, in het artillerie kampement te Weltevreden, door *B. J. Leen.*

Donderdag 5 Junij, voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*

Vrijdag 6 Junij, voor het commissiehuis van gebr. *Reeelje & Co.*

Zaturdag 7 Junij, des voormiddags ten 10 ure, voor 's lands kleeding- en provisiepakhuizen.

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Agenten der Samarangsche Weeskamer te Pekalongan van wijlen *Oeij Kiemsan.*

Door de Testamentaire Executeuren te Batavia van wijlen den heer Mr. *W. C. E. de Geer.*

Vertrekkende Personen.

E. A. L. Rijckmans.

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 27sten tot en met den 29 Mei 1856.

JAVA HOTEL. *C. Bunsen, C. Flindt*, van Melbourne. — *E. Weitting*, van Liverpool. — *W. H. Herklots*, van Samarang. — *H. C. Lebert* en *Echtgenoot*, van Samarang. — Mejufvr. *H. Lebert*, van Samarang. — *R. Asohkind* en Echtgenoote, van Melbourne. — *N. P. Hagteren*, van Liverpool. — *L. van der Hegge*, van de Reede. — *J. M. Duan*, van Manilla.

HOTEL WILLEM II. *M. Jullien, Philipsen*, en *J. H. Pfeiffer*, van Cheribon. — *Tan Ooko, Tjundjieng* en *Tan Kenggok*, van Buitenzorg.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *J. K. Hasskarl*, van Tjianjor.

HOTEL DES INDES. *J. J. Broers*, en *J. M. Broers*, van de Reede.

MARINE HOTEL. *de Haas*, van Onrust. — *Simon, Suchtelen, de Ruijter de Wildt, J. C. v. d. Star* en *F. Capeelle* van de Reede. — *Neijts*, van Borneo. — *Sutter*, van Herwijnen. — *H. J. van Wessem*, van de Reede.

Advertentiën.

Getrouwd:

G. FABIUS
Kapitein-Luitenant ter Zee.
en
J. E. F. BOURICIUS.

BATAVIA, 24 *Mei* 1856. (1185)

Getrouwd:

J. A. HOFLAND
en
M. PAUL.

POERWAKARTA, 24 *Mei* 1856. (1186)

Bevallen van een' ZOON, *C. Raaijmaakers, de Greve.*

SOERABAYA, 16 *Mei* 1856.

(1209)

Bevallen van eene DOCHTER, *M. M. Lucassen*, geb. *van Braam Morris.*

KEMANGLEN, (TAGAL) 16 *Mei* 1856.

(8171) Eenige kennisgave.

Bevallen van een ZOON, *C. J. F. Winsser, Dettingmeijer.*

BATAVIA, 17 *Mei* 1856. (1155)

Voorspoedig bevallen van een ZOON *C. van Gessel*, geliefde echtgenoote van

(1181) F. DE BLIJ.

DJATTIEKALANGAN, 18 *Mei* 1856.

DE ONTROUWE ZAAKWAARNEMER, (*vervolg.*)

»Dat kan niet gebeuren! — Hij weet, dat gij geene bewijzen hebt en zal alles trotseren. — Maar gij kunt komen. — Bij het binnenkomen duwt gij mij op zijde — ik zal u natuurlijk den toegang trachten te beletten — gij snelt naar zijne kamer; gij smeekt eerst, begint later met bedreigingen, en indien ook dat niet helpt — wat te voorzien is — dan pakt gij hem aan en doet als wildet gij hem wurgen. In dien tijd heb ik mij weder hersteld; Jacob zal om hulp roepen; ik kom met rassche schreden in het vertrek, pak u aan en werp u het vertrek uit. De geheele zaak — smeeken, dreigen en handelen moet het werk van eenige minuten zijn! — Door zulk een voorval zal ik nog meer in zijne gunst rijzen, en welligt gelukt het mij, door list u uw vermogen terug te geven, dat anders zonder twijfel voor u verloren is."

»Goed; ik heb 't begrepen," riep Seilits, nadat hij eenige minuten in diep nadenken op en neder gewandeld had. »Wanneer zullen wij het plan ten uitvoer brengen?"

»Over vijf of zes weken, eerder niet. Ik moet eerst zijn vertrouwen bezitten."

»Ook goed!" hernam Seilits, reikte Frans de hand en ging heen.

Nadat Frans zijne moeder bevolen had, zijnen vader van zijn verblijf aldaar niets te melden, noch aan iemand in de gansche stad er een woord van te zeggen, dat hij een zoon van Greiffman was, ging hij weder naar zijne woning.

Zes weken later kwam de heer Seilits bij den woekeraar. In het voorbijgaan schoof hij Frans onder het uiten van een paar onverstaanbare woorden, schijnbaar met geweld, ter zijde, toen deze hem de deur opende, snelde de trappen op en stond tegenover den woekeraar.

Verschrikt en verbaasd zag Jacob hem aan. Hij had het gestommel gehoord — Frans had met opzet de deur van het kantoor opengelaten.

»Wat begeert gij?" riep hij. »Op die wijze bij mij in te dringen? Gij zult het zóó ver brengen, dat ik de policie te hulp moet roepen."

»Ik ben slechts gekomen, om u nog eens om mijn eigen goed te vragen."

»Uw vader was mijn vriend, en daaraan alléén hebt gij het te danken, dat ik u tot heden toe verschoond heb; zoo gij echter voortgaat, mij met die ongegronde beschuldigingen te kwellen, zal ik mij genoodzaakt zien de vriendschap uws vaders te vergeten!" antwoordde Jacob.

»Gij wilt het dus niet geven?" vroeg Seilits.

»Ik heb u mijn gevoelen gezegd," antwoordde Jacob droog weg, daar hij de voetstappen van Frans op de trappen hoorde.

»Gij wilt niet?" riep Seilits en greep Jacob bij de keel.

»Help! help!" schreeuwde deze.

Nu kwam Frans in de kamer, pakte Seilits bij den kraag en zette hem vrij onzacht ten deure uit.

»De schoft heeft mij omvergeworpen, toen ik hem de deur opende; ik zal er wel acht dagen pijn van hebben," zeide Frans.

»En mij wilde hij wurgen; — maar gij hebt hem daarvoor betaald. Gij hadt hem de trappen moeten afsmijten, zoodat hij den nek had gebroken," antwoordde Jacob, terwijl hij met moeite opstond.

»Indien het avond was geweest, zou ik het gedaan hebben; maar op klaar lichten dag, waar zou men hem terstond heenbrengen? - Kwam hij nog maar eens!"

»Wat? — nog eens komen?" vroeg Jacob verschrikt....

»Wel zeker, om een christelijk werk aan hem te verrigten; om hem van het verdere onderhoud zijns ligchaams te bevrijden!" hernam Frans lagchend.

»Ah, zoo! — Ik versta u!" antwoordde de woekeraar listig. »Maar ik weet er niets van! Begrepen?"

Volkomen. — Ik weet ook niets! — Een zak met steenen en een mond vol water zullen toch wel voor zulk een' schoft te verkrijgen zijn?"

»Gij zult spoedig mijn meester zijn! — Gij zijt even als ik; ik mag zeggen, nog beter. Op eene zoo gemakkelijke wijze mij van hem te ontslaan, daaraan heb ik nog volstrekt niet gedacht," antwoordde de woekeraar, terwijl hij zich naar een aangrenzend vertrek begaf,

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, E. *Brumstede*, *Servatius*.

BANDONG, 23 *Mei* 1856. (1157)

Bevallen van eenen Zoon *A. W. Greebe*, geliefde echtgenoote van

(1201) Wm. DE VAL.

BATAVIA, 27 *Mei* 1856.

Vendutie

op Maandag den 2 Junij 1856,

uithoofde van vertrek ten huize van den WelEdGestr. Heer **Mr. R. Bake** in gang Polones door *Gebr. Roselje & Co.*

van een zeer netten inboedel bestaande uit massief mahoniehouten Canapés en Fauteuils bekleed met rood velours d'Utrecht, Consoles, Canapé,- Ronde,- Speelen Waschtafels, Linnen- Hang- Spiegel- en Boekenkasten, Toilet duchesse, Een Bureau en Cylinder, Ledikanten, Een Buffet met wit marmeren blad, Eettafel, een voor dit Klimaat vervaardigde uitmuntende Pianino, Spiegels, Schilderijen, Lampen, Porceleinen Eet- en Thé Serviezen, fraaije geslepen Kristal en Pleetwerk, Een in Europa vervaardigd stel Zilverwerk in mahoniehouten Etui, Een zilveren Olie en Azijn en Een dito Likeurstel, dito Kandelaars enz.

Voorts Paarden waaronder een fraai Span Zwarte **Batta's**, Rijtuigen, Martevanen enz., enz.

Op Zondag te voren te bezigtigen. (1182)

Hout Vendutie

op Maandag den 2 Junij 1856,

Op het Heemraden plein à 2 pCt. Vendu-salaris van eene groote partij Jatiehouten Balken, Doodkistplanken, duigen enz., enz.

(1174) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE VAN MACASSER PAARDEN.

Op Dingsdag den 3 Junij 1856

zullen de ondergeteekenden tegen 2 pCt. Vendu Salaris, onder de loots, tegenover het IJshuis van den heer *Chaulan*, vendutie houden van circa

160 zeer fraaije Macasser Paarden,

waaronder vele Spannen, twee Vierspan Isabellen, en eene menigte boven de 4 voet, geschikt voor Rijpaarden.

Aangebragt per schoenerbrik **Canapus** en de Ned. Ind. schoener **Antoinette.**

De Paarden zijn inmiddels onder gemelde loots te bezigtingen.

(1160) VAUPEL & Co.

Vendutie

op Dingsdag den 3 Junij 1856,

voor het commissiehuis van *Abeelen, Dennison & Co.*, van Spiegels in Vergulde Lijsten, Tafel- en Thee Serviezen, Lijnwaden, Hemden, Hoofddoeken, Parapluis, 5000 Stroozakken enz. (1175)

De ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van Dingsdag aanstaande mede verkoopen:

15/2 Oxh. St. Julien Médoc,
1000 Goeniezakken,
12 Kisten Bergsche Anchovis.

(1214) ABEELEN, DENNISON & Co.

Vendutie

te Meester Cornelis, in het gewezen commissiehuis van wijlen den heer *Chun*, op Dingsdag den 3 Junij 1856,

van:

Spannen goed gedresseerde Wagenpaarden, een goed gedresseerd Rijpaard, Wagens, Dakpannen, eenige Houtwerken, Vloer- en Metselsteenen, diverse Gereedschappen en verschillende andere goederen. (1202)

Op de Vendutie van den 4 Junij,

bij den WelEd. Gestr. heer *van Haaften* zal almede worden verkocht eenige vet gemeste **Kalveren**, Europeesch ras.

(1203) B. J. LEON.

Vendutie

op Woensdag den 4 Junij 1856,

Voor het commissiehuis van *John Pryce & Co.*, à 4 pCt. Vendu Salaris,

van eene partij beschadigde en onbeschadigde lijnwaden, zeildoek, wit garen, zink, bier, propatria papier, 30 vaten gezouten vleesch en spek. een partij beschadigde koffij zakken. meel, enz., enz.

(1216)

Op de Vendutie van Woensdag den 4den Junij zullen alsnog worden verkocht:

circa 60 Picols KOFFIJ.

(1215) JOHN PRYCE & Co.

Vendutie

op Donderdag 5 Junij 1856,

voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*, van diverse beschadigde Lijnwaden, Maddapollams 5/4, 6/4 en 7/4 Ongebleekte Katoenen, 36 stellen chinesche Valiezen, Jostiks, hoeden en petten, geruitezijde voor Japonnen, Propatria en Postpapier, Roodewijn op fust en afgetapt, enz. (1225)

Vendutie

op Vrijdag den 6den Junij 1856,

voor het commissiehuis van **Gebr. Roselje & Co.**, van diverse Kramerijen, beschadigde Lijnwaden, Laken, Horologien, Zilverwerk, Losse en Gezette Brillanten enz. (1218)

Op een nader te bepalen dag,

Zullen de ondergeteekenden op Vendutie verkoopen; voor rekening des boedels van wijlen Heer *H. L. E. Chun*.

Een woonhuis en Erf met Bijgebouwen staande en gelegen bij Meester Cornelis, Blok L, deel 20, No. 190/196 B, verponding No. 7498.

(1176) ABEELEN, DENNISON & Co.

Portorico Tabak,

in looden kardoezen van 1 pond, bij

(1230) VAN RIET & TER GOUW.

Verkrijgbaar

Engelsche Kazen, Zuren, Madera No 1, Allsopp's pale ale, Cherrij, Portwijn, Roode wijn, Rhijnwijn, Manilla cigaren, en soorten van Lozenges, bij

(1164) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Op nieuw ontvangen:

Een klein partijtje Dahlia Bollen.

(1228) VAN RIET & TER GOUW.

Voortdurend te verkrijgen:

WAGENS EN BENDIES

naar den laatsten smaak bij

(1165) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Roode Biet,

ZUURKOOL en ANDIJVIE in Vaatjes, bij

(1229) VAN RIET & TER GOUW.

Op nieuw Ontvangen:

Champagne, in halve en heele flesschen, merk *Perrier* en *Lambert & Brumm.*

Bourgogne, Clos de Vougeot en Chambertin Chateau *de Veau.*

Baour, Vat- en Kistwijn, *f* 9 en *f* 12 het dozijn.

Rijnwijn, Moselblümchem, Branneberger, Pisporter, in halve flesschen, enz. Haut Sauterne *f* 12 het dozijn.

Cognac, **Madera**, **Portwijn** en alle soorten **Likeuren.**

Wijn Azijn en **Estragon Azijn.** Groote **Hammen** en andere **Provisien.**

Tafel Amandelen *f* 1,50 het pond.

(1184) LEROUX & Co.

Pas ontvangen:

Wijn in vaten, Macau Médoc van *Baour & Co.*
» » » Pauillac Médoc, van *Ve. Delbos & Fils.*
Patés de foie d'oie de Strasbourg, truffés, petits pois en alle soorten van fransche provisiën, Manilla beschuiten in kleine martevanen.

(1173) L. PLATON, Kali besaar.

PAR LA MALLE

le soussigné a reçu des robes en barège brodées à volants, barège uni et satiné Alépine et Ecossais pour habillement d'enfants, gros de Naples rose et blanc 1re qualité. écharpes en barège pour dames et fillettes, ruban façonné et en satin uni à bord dentelé, dentelle imitation blanche, dentelle noir vraie, éventails et flacons riches, bracelets serpent corail pour dames et enfants, bandes et entre-deux brodés, gants en soie brodée, souliers prunels noir, ronds de serviettes, cachets manches en pierre cornaline, portes-crayon en or, alliances unies et façonnées, tabatières et hochets en argent, [illegible]

(1189) A. PONS, Sluisbrug.

Bij de ondergeteekenden op nieuw ontvangen en verkrijgbaar Engelsche Wagen en Bendietuigen, waarloose leisels, Veeren en Assen, met oliebussen. Wagen en Bendie lantaarns, groote lantaarns voor hekken of poorten. Geldtrommels met patent sloten etc.

(1163) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Sirops assortis,

en Ananas op Water, in kisten voor de verzending, echte Gember, Marasquine, versche Hollandsche, Fransche en Engelsche Zuren, Parfumerien, alle soorten Conserves, eene partij Poppen en Waaijers, bij

(1162) CHAMA, LAUGIER & ESMIOL.

J. LEJEUSNE

a reçue par la malle des boas, des guirlandes avec bouquets, des colliers et bracelets en ruban et chenille, des colliers en grenadine et crochetés, galons, effilés et boutons nouveaux pour garnitures de robes. lacets pour robes, gants satinés blancs et mitaines pour enfants, chemisettes brodées, souliers en satin blanc et cuir doré, laine, zéphyr et papier estramine, chales et mousselines laine noirs, et des bas de soie noirs.

Ce 28 Mai 1856. (1172)

waar hij tot des avonds in oude papieren zat te snuffelen.

»Gij zijt in uw eigen net gevangen!" prevelde Frans en ging aan zijn lessenaar, om zijn begonnen werk te voltooijen.

Des avonds werd Frans door Jacob op een glas grog genoodigd.

»Zet u neder, goede Frans!" begon de woekeraar. »Het is van daag mijn geboortedag! — Reeds vijftig jaren oud! — 't Is mij niet aan te zien, he? — Goed geconserveerd? — Ja, ja, dat zou ik meenen."

Frans wenschte hem geluk en zette zich naast hem neder.

»Ziet gij deze papieren?" vroeg Jacob, terwijl hij zijn glas ledigde.

»Of ik ze zie!" antwoordde Frans lagchend.

»Nu dat gij niet blind zijt, hebt gij reeds aan Seilits bewezen!" sprak Jacob insgelijks lagchend.

»Of ik!" zeide Frans, terwijl hij eene listige beweging maakte en harder dan straks begon te lagchen.

»Dat zou ik denken," zei Jacob en klopte zijn klerk vriendelijk op den schouder. »Wij verstaan elkander. — De een moet den ander helpen, en niemand mag, in dit opzigt, te kort schieten.

»Natuurlijk, niemand mag er in te kort schieten!" hernam Frans.

»Dat laat zich begrijpen." Jacob knikte, en vervolgde; »In vertrouwen zeg ik u; zoo gij *hem* uit den weg ruimt, liggen er honderd ducaten voor u gereed."

»Wij zijn slim en zullen hem wel in de val weten te lokken," merkte Frans aan, onder het maken van een geheimzinnig gebaar.

»Goed; dat is afgesproken. — Nu, de andere zaak."

Hij bukte, zocht een oud document met door den tijd verbleekte letters uit de op den grond liggende papieren, en wees met zijn knokkigen wijsvinger op den eersten regel van het geschrift, terwijl hij zeide: »Maak ook hem uit de voeten — aan zijn dood is mij niets gelegen, maar hij moet weg, ver weg naar eene plaats, van waar hij niet kan terugkeeren, — b. v. voor zijn leven naar een tuchthuis. Brengt gij deze zaak goed ten einde, dan krijgt gij nog honderd ducaten."

Daarop legde hij het geschrift voor Frans op de tafel, wees nog eens naar den naam, die er op stond en zeide op fluisterenden toon: »honderd ducaten! — Bedenkt gij u?"

»Hier valt niet te overwegen."

»Dus slaat gij toe!" merkte Jacob aan en reikte hem de hand. Frans vatte de aangeboden hand; terwijl hij nog altijd bleek was en sidderde, want de naam, dien de woekeraar aanwees, was die zijns vaders! Gelukkig voor hem, dat Jacob half door de grog bedwelmd was en daardoor de uitwerking niet bespeurde, dien de naam op Frans te weeg bragt.

»En wat is hier de oorzaak?" vroeg Frans.

»Hij is." — Jacob hoestte — »mijn broeder."

Toen dat woord werd uitgesproken, had het den jongman bijna een kreet van schrik afgeperst, zoo de groote verrassing hem niet sprakeloos gemaakt had.

»Nu, zwijgt gij?" riep Jacob.

»Ik vormde daar juist een plan, om die beide voorwerpen te gelijk uit de voeten te maken. — Het zal gelukken, hieraan twijfel ik niet. — Die man, — hoe heet hij ook?"

»Greiffmann!" antwoordde Jacob.

»Juist. Die Greiffmann is zeker uw stiefbroeder?"

»Ja, van vaders zijde; maar dezelfde moeder heeft ons gezoogd — Hij is ouder dan ik. De eerste echtgenoot mijner moeder, zijn vader, was een tamelijk gezeten grondeigenaar en gaf vóór zijn dood aan mijne moeder een klein, net verzegeld kistje, daarbij voegende, dat het aan zijn zoon, als hij zijn vijf en twintigste jaar zou bereikt hebben, moest overhandigd worden. Het vermogen van den knaap; al het overige behoorde haar.

Eenige jaren later huwde mijne moeder met mijn vader, en nog eenige jaren daarna werd ik geboren. Toen ik elf jaren oud was, werd mijne moeder gevaarlijk ziek. Ik moest altijd voor haar bed zitten, om hare kussens wat op te schudden, opdat zij gemakkelijker zou liggen. Op zekeren dag, toen ik dit weder deed, kwam mijne hand dieper dan gewoonlijk in het bed, en ik

Théatre Français de Batavia.

Direction de MM. VAN KINSBERGEN et Ad. POTIER.

Avec l'autorisation de M. le Résident de Batavia.

Lundi, 2 Juin 1856.

Troisième représentation du premier mois de l'abonnement de la seconde année.

HAYDÉE.

Opéra comique en 3 actes, Musique d'*Auber*.

Le spectacle commencera à **sept heures** précises.
(1206)

Het Vervaardigen van Dames Kleederen

bij Mevrouw **F. BOURRET**, naast de Toko van Mevrouw *Janet*.

tot de ondervolgende prijzen,

Een Kleed met Volants . . . . *f* **10.**
» » **Ordinair** . . . . **8.**
» **Lijf zonder Rok** . . . . **5.**

Bevelende zich in de gunst van het geëerde Publiek.
(1193)

Ontvangen:

BENGAALSCHE HOEDEN

bij
(1170) S. D. BRANDON.

REVALENTA ARABICA.

Op nieuw ontvangen 800 blikken à 1 pond, bij
(1192) VAUPEL & Co.

TE KOOP wordt gevraagd een kapitaal Huis, gelegen aan het Koningsplein.
(1217) M. DE LEON, qq.

TE KOOP Een huis, gelegen op Noordwijk, thans bewoond door den heer *Harting*.
Adres bij den Heer
(1158) E. BRUIJÈRE, qq.
ten kantore van de heeren *G. Suermondt & Co.*

TE KOOP Vijf Actiën der Maatschappij van Mijn-Ontginningen in Nederlandsch-Indië.
Te bevragen bij
(1153) H. M. VAN DORP.

TE KOOP of TE HUUR

Het Huis in de Gang Boentoeng, Koningsplein, thans bewoond door den heer *Paterson*. Te bevragen bij
(1194) JOHN PRYCE & Co.

TE HUUR Een Steenen Huis op Parapattan, te bevragen bij den heer
(1231) J. F. MEIJER.

Wordt te Huur of te Koop gevraagd:

Een Huis op Noordwijk. Adres
(1219) H. M. VAN DORP.

Frankforter Staats-Loterij.

Uitgeloot in de 4de en 5de klasse de Nommers 11092, 24385, 5349, 22099, 22032.
(1195) H. M. VAN DORP.
BATAVIA, *Mei* 1856.

De Houder van het Cognossement aan Order, over:

P. & C. No. 1/10 **10 Collies Koperen Spijkers**, afgeladen door *F. J. Penn & Co.*, te Rotterdam, en alhier aangebragt per Ned. schip *Cornelia*, kapitein *J. A. N. Schagen van Leeuwen*, wordt verzocht zich ten spoedigste aan te melden bij
de Agenten,
(1220) DE WEERDT, RUYL & Co.
BATAVIA, 30 *Mei* 1856.

Op een Land

wordt verlangd een **bekwaam MACHINIST**.
Gegadigden worden verzocht zich met gefrankeerde brieven te wenden, onder letter L. S. bij den boekhandelaar
(1208) H. M. VAN DORP, te Batavia.

Une demoiselle de la réligion Protestante, Hollandaise, depuis deux ans aux Indes, désire être placé comme **Gouvernante** auprès d'une famille respectable. Elle a passé un examen dans les quatres langues modernes, la géographie, etc., instruit le dessin, les éléments de la musique et tout ce qui est demandé pour une éducation soignée.

Lettres affranchies sous la lettre N. à l'éditeur du *Java-Bode*. (1207)

Aan suiker contractanten, enz.

George Fletcher, ingenieur, enz., Farnham Place, Gravel Lane, Southwark, London, neemt hierdoor de vrijheid eigenaren en administrateurs van suikerfabrieken, en al degenen die met het maken van suiker belast zijn, opmerkzaam te maken op de groote kracht en voortreffelijkheid van zijne stoommachines, suikermolens, sappompen, riet- en ampasdragers, stoomverzuiveraars, gegoten en geslagen ijzeren suikerpannen, stoomketels, fabriektuig, waterkasten, enz., in vergelijking met die in gewoon gebruik, en ook bijzonder op zijne zware langzaam suikermolen, die van 65 à 70 pCt. sap van het riet afperst, waarvan hij de eenigste uitvinder is, hebbende dezelve op het eiland Cuba in 1837 ingevoerd, na welke tijd zij veel gezocht werd in de Britsche, Deensche, Spaansche en Portugesche bezittingen, en heeft ook aan aller wensch voldaan. *G. F.* vele jaren practische ondervinding in machineriën gehad hebbende, belooft eene spoedige bediening aan alle orders met welke men hem mogt gelieven te vereeren. Hij meent, dat, ofschoon zijne machineriën op het eerst duur mogen schijnen te zijn, zij, wanneer kracht, hoedanigheid van werk en duurzaamheid in aanmerking genomen worden, veel billijker zullen komen te staan dan menig anderen. Allen, die ondervinding van suikermachineriën gehad hebben, is het de moeijelijkheden en zware verliezen bekend, welke van billijke en defecte machineriën plaats vinden, alzoo het belang om sterke en krachtige, zooals *G. F.* altijd aan zijne ontelbare klanten levert, te bezitten. Alles wordt door hem op zijne fabriek geheel afgemaakt, blijvende slechts het oprigten voor den kooper over. (1204)

To sugar planters and others.

George Fletcher, engineer etc. of Farnham Place, Gravel Lane, Southwark, London, begs respectfully to call the attention of proprietors, managers and attorneys of sugar estates, and all those that are in any way connected with the manufacture of sugar to the great strength and superiority of his steam engines, sugar mills, juice pumps, cane and megass carriers, steam clarifiers, simmering pans, cast and wrought iron sugar pans, steam boilers, mill gearing and water wheels over those in general use and especially to his heavy slow-speeded sugar mill, capable of extracting from 65 to 70 pCt. of juice out of the canes, of which mill he is the sole inventor having introduced it into the island of Cuba in 1837 since when it has been much in request in the whole British, Danish, Spanish and Portuguese colonies and has given great and general satisfaction. *G. F.* having had many years practical experience in machinery for sugar estates, begs to state that any orders he may be favored with, shall be executed in a workmanlike and proper manner. *G. F.* can also state that although his machines may not at first cost appear cheap, yet, when weight, strength, quality of workmanship and durability are taken into consideration they will be found cheaper in the end than any others, and he would also further observe, that all those who have had any practical experience of machines for sugar estates are well aware of the trouble and serious losses that have arisen frequently from cheap and defective machinery hence the desirability of having strong effective and well adapted machinery such as *G. F.* is in the habit of supplying to his numerous friends in the before mentioned colonies. In conclusion *G. F.* begs to say that he makes it a general rule to finish every thing in his factory, not leaving any thing to be done on the estates excepting the erection. (1205)

Aan HH. Officieren en Ambtenaren

heeft de ondergeteekende de eer te berigten, dat hij thans bijzonder is ingerigt tot het vervaardigen van alle **Passementeriën**. Tevens belast hij zich met het in orde brengen van **Galonnes, Epauletten, Gouden en Zilveren Borduursels** van gecostumeerde rokken of jassen, welke door vervoer over zee of eenige andere oorzaak onaanzienlijk mogten zijn geworden; zonder dat daardoor de kleur van het laken in het minst beschadigd wordt.

Ook recommandeert hij zich tot het maken aller Dames-passementeriën, zoo als: **Franjes, Cordellières, Koorden, Kwasten, Knoopen**, enz.
(1200) L. KUYK,
Bazar Bahroe, te Batavia.

Instituut voor Opvoeding en Gymnasiaal Onderwijs

TE HERWIJNEN.

De ondergeteekende, Directeur van voornoemd Instituut, geeft zich de eer, aan Ouders en Voogden bekend te maken, dat de volgende cursus begint met den 16 Augustus e. k. Hij noodigt al degenen, die verlangen mogten, hunne kinderen of pupillen aldaar geplaatst te zien, beleefdelijk uit, hem deswege tijdig hun verlangen schriftelijk mede te deelen. Nopens de voorwaarden der opname verwijst hij naar het Prospectus, opgenomen in den Java-Bode van 24 Mei No. 42, onder opmerking, dat de schoolgelden, ten gevolge eener gunstige beschikking van het Nederlandsch-Indische Gouvernement, verminderd zijn tot *f* 720 's jaars.
(1196) Dr. A. L. GASTMANN.
HERWIJNEN, 20 *Mei* 1856.

De ondergeteekenden hebben de eer vele debiteuren hunner firma, bescheiden doch dringend te verzoeken, de hun aangeboden rekeningen wel met meer regelmatigheid te willen betalen, daar de ondergeteekenden anders, ter vermijding van eigen geldelijke ongelegenheid, genoodzaakt zouden zijn, tegen eenigen hunner tot vervolgingen over te gaan.
(1161) CHAMA, LAUGIER & ESMIOL.

Eene gouvernante geëxamineerd in drie talen, en wat verder tot het geven eener gesoigneerde opvoeding vereischt wordt, zag zich gaarne spoedig geplaatst.

Brieven Franco Letter F. Postkantoor Djocjocarta.
(1159)

---

voelde een kistje. — Mijne moeder werd al ernstiger ziek, totdat zij eindelijk, juist op een oogenblik, dat ik met haar alleen was, den geest gaf. Terstond haalde ik het kistje te voorschijn, verbrak de zegels, die nog onbeschadigd waren, en vond daarin vijftien duizend gulden in papier, benevens eenen brief voor mijnen broeders. Fluks nam ik het gevondene en verburg het op mijne kamer. Mijn vader nam de nalatenschap mijner moeder, vermits zij zonder testament was gestorven, terstond in beslag. Eenige jaren daarna stierf hij ook. Toen ik meerderjarig was, ontving ik volgens een door mijnen vader gemaakt en bij de regtbank berustend testament drie vierde van de nalatenschap, terwijl aan mijn broeder slechts één vierde werd toegewezen. Het was eene onbeduidende som, daar mijn vader, na den dood mijner moeder een hartstogtelijk speler geworden zijnde, nagenoeg de helft van zijn vermogen verspeeld had. Toen ik mijn deel in handen kreeg, had mijn broeder het zijne reeds verloren, en moest door handenarbeid zich en zijn gezin onderhouden."

»O, kom in mijne armen! — Ik moet u omhelzen, ofschoon gij mijn patroon zijt!" riep Frans, den woekeraar met kracht tegen zich aan drukkende, om zijne geweldige gemoedsbeweging te bedwingen.

»En hoe is het met dien Seilitz?" vroeg hij eindelijk.

»Hm! hm! Met hem is het nagenoeg even zoo. Zijn vader ging met mij ter school. Reeds als knapen waren wij vrienden; daaraan was het dan ook toe te schrijven, dat wij later elkander wederkeerig beloofden, dat diegene onzer, die het eerst kwam te overlijden, in geval hij kinderen naliet, den langstlevende tot voogd over de achterblijvende weezen zou benoemen, en het nagelaten vermogen tot hunne meerderjarigheid zou beheeren. Hij werd ziek: zijn leven stond op het spel; hij gaf mij alles, wat hij bezat; ik gaf hem daarvoor kwitantie, die ik mij echter op eene listige wijze weder wist toe te eigenen. Toen de zaak in orde was gebragt, stierf hij."

»Waar zijn die papieren dan?" vroeg Frans eensklaps zijne rol vergetende.

»Hoe zoo?" riep Jacob, hevig verschrikt.

Nu, ik wilde slechts vragen, of iemand ze ook zou kunnen vinden," antwoordde Frans, terstond weder zijne vroegere mom voordoende.

»Vinden?!" lachte Jacob spotachtig. »Dan kent gij den ouden Jacob nog niet! — Die kan geen mensch vinden — doch om verder te gaan — Seilitz bereikte zijn zevende jaar. Ik zond hem naar eene school, en later naar de hoogeschool, waar hij vier jaren bleef en alleen van mijn geld leefde. Drie jaren geleden kwam hij van Halle terug. Ik gaf hem zoó veel geld, dat hij de groote steden van Duitschland kon bezoeken, zonder in verlegenheid te geraken door schulden te maken. Toen hij, nu ongeveer zes weken geleden, terugkwam, meldde hij zich bij mij aan, juist op den dag waarop hij meerderjarig was geworden en vroeg, zonder omwegen, zijn geld op. Ik heb hem daarop zeer naauwkeurig verhaald, in welken toestand de nalatenschap zijns vaders verkeerde en hem daardoor bewezen, dat ik reeds meer had uitgegeven, dan ik van zijnen vader ontvangen had, maar van dat alles wil hij niets gelooven, en dreigt zelfs mij regterlijk te zullen doen vervolgen."

»Die domkop! — Door zulk eene aanklagt zou hij zich zelven meer kwaad doen dan u, omdat — de bewijzen hem ontbreken," merkte Frans aan.

»Maar, als het toch bekend wordt?"

Bekend?" riep Frans lagchend. »Zoo gij met sluwheid te werk gaat, kan het nooit bekend worden. Maar de papieren mogen niet meer in de kast blijven; zij moeten op eene veilige plaats geborgen worden, b. v. onder de vensterbank."

»Gij hebt gelijk, mijnheer Frans!" antwoordde Jacob op slependen toon. »Wij [illegible] daar terstond [illegible]

(*Wordt vervolgd.*)

Photographie.

Portretten zonder overwerking, als onveranderlijk gewaarborgd, 2 exemplaren voor *f* 25. Gelegenheid tot vervaardiging dagelijks des morgens van 9 tot 12 ure,

bij A. F. LECOUTEUX,

op *Noordwijk.*

P. S. Mede bij hem tegen contante betaling te verkrijgen allerlei soorten van Lijsten en passespartout, ten spoedigste af te leveren. (1198)

HET MAGAZIJN van
HEEREN MODE-ARTIKELEN
van *S. D. Brandon.*

IS VERPLAATST,

van Passer Senin, naar Rijswijk, naast de Rijswijksche Apotheek. (1171)

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van wijlen den Wel Edel Gestrengen Heer *Carolus Jacobus Smulders*, in leven Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, oud President der Javasche Bank, den 17den April ll. overleden, worden bij deze verzocht, binnen den tijd van drie maanden betalingen of aangiften te doen aan den

Testamentaire Executeur,

(1180) A. H. CLIGNETT.

SAMARANG, *den* 22 *Mei* 1856.

Op nieuw ontvangen:
Algem. Nederduitsch-Maleisch WOORDENBOEK,

in de Hof, Volks- en Lage Taal, door *P. P. Roorda van Eysinga.*

Gebonden in stevigen band, ad *f* 16,—.

Bij

(1232) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Gelithographeerde
PORTRETTEN,
in Groot en Klein formaat.

De ondergeteekenden belasten zich met de bestelling op bovengenoemden naar daguerreotypen, photographien, teekeningen of schilderijen.

De prijzen zijn voor 100 exemplaren of daar beneden varierende van *f* 100 tot *f* 150.

Frappant gelijkende portretten van in Indie bekende personen liggen ter bezigtiging.

De modellen der te lithographeren portretten moeten goed gelijkend zijn of ze moeten volkomen aan den wensch des bestellers voldoen, alsdan zal ook worden gezorgd dat de lithographie, wat de gelijkenis betreft, volkomen overeenstemt met de gezondene modellen.

Kosten van expeditie enz. komen voor rekening van den besteller.

(1190) LANGE & Co.

Boekhandel *Lange & Co.*

SCHIJFSCHIETREGISTERS

1ste klasse *f* 2.
2de „ 3.

(1213)

Beiden franco per Post *f* 7. Aanvragen franco.

Plumes Universelles à Reservoir d'Encre
avec
Porte Plume Régulateur *f* 4.

(1191) LANGE & Co.

KOKKIE BITJA,

Drie Gulden. Franco *Vier* Gulden.

(1197) LANGE & Co.

Librairie de H. M. van Dorp, à Batavia.

Raspail, Manuel de Santé pour 1855, ou médecine et pharmacie domestiques, 9e edition . . *f* 3.—

(1211)

Aanbieding à *f* 40 in plaats van *f* 80.
Nederlandsch Magazijn van Kunsten en Wetenschappen, 16 deelen,

met eene menigte Houtsnêeplaten, te bekomen bij

(1210) H. M. VAN DORP, te Batavia.

H. M. van Dorp, te Batavia.

Verw- en Teekendoozen à *f* 75, *f* 50, *f* 26, *f* 18 en minder.
Perlamoeren en Schildpadden Balboekjes en Porte-Monnaies à *f* 16, *f* 15, *f* 10.
Perlamoeren en Schildpadden Notitieboekjes à *f* 50, *f* 40, *f* 15, *f* 10, *f* 6.
Porte-Sigarre tournante *f* 35.
Boite à Thé id. - 100.
Reisnecessaires, Schrijfcassetten, Inktkokers, enz., enz. (1212)

Librairie de H. M. van Dorp, à Batavia.
NOUVEAUTÉS.

Steam communication and Overland-Routes between England, India, China and Australia . . . . *f* 15.
De Penhoen, Essai d'une Philosophie de l'histoire, 2 vol. . . . . *f* 15.
Huc, Souvenirs d'un voyage dans la Tartarie, le Thibet et la Chine, 2 vol. . . . . *f* 15.
Idem, l'Empire Chinois, 2 vol. . . . . . . - 10.
Doublet, Les nouveaux voyageurs en Chine et Japon . . . . *f* 2.
De St. Amant, Voyages en Californie et dans l'Orégon . . . . *f* 9.
Dufour, Histoire de la prostitution chez tous les peuples du monde, 6 vol. . . . . *f* 20.
Dumas, Le Demi-Monde, comedie en 5 actes. - 2.
Ubicini, La Turquie actuelle . . . . . . - 3.
Baudrimont et **St. Ange,** Du développement du Foetus, avec 18 planches . . . . *f* 25.
Webb, *Otia Hispanica*, seu delectus Plantarum Rariorum aut nondum rite notarum per Hispanias Sponte nascentium, avec 46 planches. . . . . . . *f* 21.
Rousseau et **Devéria,** Photographie Zoölogique, ou représentation des animaux rares des collections du Muséum d'Histoire Naturelle, 1e livr., 6 planch. *f* 8.
Romans Nouveaux, édition à bon marché, de *Dumas, Bernard, Stahl, Paul, Curer Bell, Lacroix, Ulbach, Mayne Reid, Janin, Balsac, Montepin, Derlys, Maret Lebéque, Gozlan*, etc., etc. (1167)

H. M. van Dorp, te Batavia.

Pomp-Inktkokers, eenvoudig en zeer geschikt voor kantoorgebruik à *f* 3, *f* 5, *f* 6 en *f* 8.
Propatria, afgesneden en onafgesneden à *f* 4 en *f* 11 per riem.
Whatmans Teekenpapier, Anno 1855, van 50 Cents à *f* 1 per vel.
Faber's Teekenpotlooden, per dozijn en in doozen gesorteerd. (1168)

MERK-INKT
à *f* 2 per Fleschje.

Hollandsche Schrijf-Inkt, 1e qual. **Stephens blue black Ink,** in kleine en groote Kruiken. **Arnold's en Brown's Copying Ink,** te bekomen bij

(1169) H. M. VAN DORP, te Batavia.

Het Vertrek der Stoomboot **LANGAN LAMONGAN,** is bepaald als volgt:

Van **Batavia** naar **Samarang**
op den 5, 15 en 25 van iedere maand, en
Van **Samarang** naar **Batavia**
op den 10, 20 en 30 van iedere maand.

Nadere inlichtingen te bekomen bij

(1199) MACLAINE, WATSON & Co.

Passage naar Samarang,

per het Nederl. Barkschip **CORNELIA,** kapt. *J. A. N. Schagen van Leeuwen* om spoedig te vertrekken. Adres bij

de Agenten

(1221) DE WEERDT, RUYL & Co.

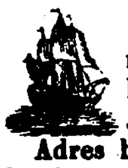

Passage naar Samarang

met het Ned. schip **Robertus Hendrikus,** kapitein *R. H. Mulder* om tegen den 5den Junij van hier te vertrekken.

Adres bij den Gezagvoerder in het *Hotel der Nederlanden* en bij de Agenten

(1227) G. SUERMONDT & Co.

Passage naar Padang

wordt aangeboden met het Nederlandsch schip **Jeannette,** kapitein *T. Visser.*

Informatiën te bekomen bij

de Agenten,

(1142) B. KOPERSMIT & Co.

Met het snelzeilend tot den overvoer van passagiers doelmatig ingerigt schip **Robertus Hendrikus,** kapitein *R. H. Mulder*, wordt passage naar **NEDERLAND** aangeboden, zullende die bodem in het laatste der maand Junij tot vertrek alhier gereed zijn.

Adres te Samarang bij de heeren *Dorrepaal & Co.* en den Gezagvoerder en alhier bij de Agenten

(1226) G. SUERMONDT & Co.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het geheel nieuw Barkschip **CORNELIA,** kapt. *J. A. N. Schagen van Leeuwen*, voerende een bekwamen scheeps doctor en voorzien van gemakken. Het vertrek zal van hier in de maand J[illegible] plaats hebben. Adres bij

RUYL, CRAMER & Co. *Soerabaija,*

(1222) DE WEERDT, RUYL & Co., *Batavia*

Passage naar Nederland

met het Ned. schip **Otto,** Kapt. *W. [illegible] Rotgans.* Dit schip heeft de laatste reis [illegible] Nederland naar Batavia in 84 dagen volbragt, voert een bekwaam scheepsdoctor, is zeer doelmatig ingerigt voor familien zoo wel als enkele personen en zal in de volgende maand de terugreis ondernemen.

Adres bij

DE WEERDT, RUYL & Co., alhier

en bij

RUYL, CRAMER & Co., Soerabaija

BATAVIA, 30 *Mei* 1856. (1228)

Passage naar Nederland

met het Ned. fregatschip **Claudius Civilis,** Kapt. *J. F. D. Petersen*, voerende een geëxamineerd scheepsdoctor, en door bijzondere goede inrigtingen bijzonder aan familien aan te bevelen. Gemelden bodem door snellen reizen gunstig bekend heeft de laatste reis van Nederland in 87 dagen afgelegd en zal tegen het einde der maand Junij tot vertrek gereed zijn.

Voor nadere informatien vervoegen men zich te Soerabaija bij

RUYL, CRAMER & Co.

alhier bij

(1224) DE WEERDT, RUYL & Co.

BATAVIA, 30 *Mei* 1856.

BATAVIA.

Op den 29 dezer, des morgens ten 8 ure, genoot het korps officieren der Bataviasche Schutterij de eer aan Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal te worden voorgesteld. De luitenant kolonel, kommandant van het korps, wenschte in korte, toepasselijke woorden Z. E. geluk met het aanvaarden van het Bestuur over deze gewesten, verzekerde H. D. van aller gehechtheid aan Z. M. onzen geëerbiedigden koning, als ook dat de Schutterij, mogt het noodig wezen, niet achterlijk zou zijn in het verdedigen der dierbare belangen van den Staat.

Zijne Excellentie bedankte voor de uitgebragte wen-[illegible] H.H. officieren in het bijzonder en de Schutterij, — waarin H. D. zooveel belang stelde — in het algemeen, zich waardig zou weten te gedragen, waar en wanneer het op handelen mogt aankomen.

Hierna werden H.H. officieren een voor een aan Zijne Excellentie voorgesteld en velen hunner door H. D. op de minzaamste wijze toegesproken.

— Bij de *Javasche Courant* van heden is gevoegd een staat van den stand van het rijstgewas op Java, onder ultimo April j.l., waaruit blijkt dat dezelve alstoen was:

Zeer gunstig. In de residentien Batavia, Buitenzorg, Cheribon, Tagal, Pekalongan, Japara, Soerabaya, Bagelen, Kadoe en Madioen.

Gunstig. In de residentien Bantam, Preanger regentschappen, Samarang, Pasoeroean, Probolingo, Bezoekie, Banjoewangie en Patjitan.

Vrij gunstig. In de residentien Krawang, Rembang en Banjoemaas.

Van de residentien Djocjocarta, Soeracarta en Kedirie geene opgaven vermeld.

— Van Willem 1 (Ambarawa) wordt ons onder dagteekening van 20 dezer berigt, dat het vertrek van den kolonel kommandant der 3 aldaar in garnizoen zijnde bataillons infanterie *L. J. Kroll*, benoemd tot kommandant der 3de groote militaire afdeeling op Java, naar zijne nieuwe bestemming, den 16 Mei plaats gehad hebbende, H.H. officieren, zoowel in die vesting als van de daaronder behoorende kampementen, gem. hoofd-officier dien dag, als een bewijs hunner bijzondere hoogachting en erkentelijkheid voor genoten gastvrijheid, welwillendheid en kameraadschappelijken omgang, in het Societeitsgebouw een afscheidspartij hebben aangeboden. De meeste hartelijkheid heerschte op dat militaire feest, hetwelk tot laat in den nacht voortduurde, voor en de wederzijdsche toegebragte heilwenschen waren opregt en welgemeend.

Den volgenden morgen werd door een groot gedeelte der H.H. officieren in het logement te Bawean, aan den kolonel en ZijnWelEd. Gestr. gade, die beiden gedurende vijftien maanden zooveel hadden toegebragt tot veraangenaming van den gezelligen omgang in de plaatsen onder zijn bevel staande, een ontbijt aangeboden, en ook dáár eenige toasten uitgebragt, die getuigden van het leedwezen, door zoo velen gekoesterd, over het vertrek van dat achtingswaardig huisgezin.

Banka. — Van hier wordt het volgende medegedeeld:

Tot dus ver werd hier in de behoefte van vloertegels, metselsteenen en dakpannen steeds door aanvoer van Palembang voorzien.

Thans zijn te Muntok proeven genomen om deze bouwmaterialen ook daar te vervaardigen, welke gunstig zijn uitgevallen, terwijl de verkregen steenen en pannen van beter hoedanigheid zijn dan die welke te Palembang gebakken worden.

Volgens berigten van het distrikt Koba, hadden zich op de hoogte van Tandjong Langka vier verdachte

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 31 Mei 1856, No. 44.

praauwen vertoond, koers stellende naar het noordoosten. Het bestuur had maatregelen genomen om het landen dier vaartuigen zooveel mogelijk te beletten.

(*Jav. Cour.*)

De Vrede.

In de *Partie Belge* der *Revue Britannique* van Maart jl., komt een stuk voor over den vrede, dat als zeer belangrijk kan worden beschouwd. Ofschoon geschreven kort voor het sluiten van denzelven, zoo vermindert die gewigtige gebeurtenis toch in niets de waarde der beoordeelingen en gevolgtrekkingen in dat stuk voorkomende, waarom wij vermeenen de vertaling daarvan gerust onzen lezers te mogen aanbieden.

Brussel, 12 Maart 1856.

De conferentien te Parijs houden zeer natuurlijk de openbare aandacht bezig en gansch Europa ziet vol bezorgdheid haren uitslag te gemoet. In weerwil der tegenovergestelde berigten, schijnt het toch, dat niet alle moeijelijkheden zijn opgelost en de zaken niet zoo spoedig voortgaan, als wel sommige organen der openbaarheid er behagen in scheppen dagelijks te verkondigen. Zonder te ontkennen, dat de vrede mogelijk en waarschijnlijk is, is het evenwel goed zich aan geen blind vertrouwen over te geven en wijs, uithoofde der veelvuldige en tegenstrijdige belangen, die zich rondom het groene tafelkleed der beraadslagingen in elkanders tegenwoordigheid bevinden, een plaatsje voor het onvoorziene open te houden.

Hoezeer het niet valt tegen te spreken, dat Napoleon III in dit oogenblik den vrede wenscht, en de vredelievende zending van den heer von Seebach thans door niemand ontkend kan worden, moet men echter daaruit niet op stellige wijze opmaken, dat het gevoelen van den keizer der Franschen zich niet van den eenen op den anderen dag aanmerkelijk zou kunnen wijzigen. Dikwijls ontmoeten die plotselinge veranderingen zich in de keizerlijke staatkunde, welke ons te dien opzigte talrijke afwisselingen heeft doen kennen en het is niet zonder reden, dat Napoleon III een grooten naam van ondoorgrondelijkheid heeft verworven. Bij elke redevoering door hem gehouden, trachtte men den grond zijner gedachte uit te vorschen, doch, men moet het erkennen, steeds is het onmogelijk geweest dien te vatten; voortdurend vernietigden de gebeurtenissen alle vooronderstellingen, die door zijne stelligste verklaringen in ons konden opwellen.

Men herinnert zich nog de beruchte woorden der aanspraak te Bordeaux: »Het keizerrijk is de vrede.” Op dat oogenblik vermeende Frankrijk dat de vrede tot stelsel zou worden aangenomen, doch de oorlog in de Levant toonde weldra aan, in welke dwaling men vervallen was. Het keizerrijk wikkelde het land in een bloedig en vreeselijk geschil, zonder eene dier noodzakelijkheden, welke eene groote natie verpligten den degen te trekken, om niet in verval en oneer te geraken. Wie zou het durven beweren, dat zulks den toestand was van Frankrijk tegenover Rusland? Klaarblijkelijk echter was die oorlog eene afwijking der te Bordeaux geuite woorden, welke de geheime en innige gedachte van hem die ze uitsprak, niet bevatteden.

Den 29 December ll. tijdens den intogt der terugkeerende Fransche troepen, zeide de keizer: »Men zal zich tot nieuwe gevechten moeten voorbereiden.” Niemand twijfelde er toen aan of de oorlog zou krachtdadiger dan ooit worden voortgezet, en iedereen vleide zich het hoogst verlangen van Napoleon III gevat te hebben. Nogmaals zag zich iedereen in zijne vooronderstellingen en vooruitzigten bedrogen. Weldra vernam men dat de heer von Seebach, in naam van den keizer der Franschen, verzoenende taal en de belofte van in de beraadslagingen zich inschikkelijk te zullen toonen, naar St. Petersburg had overgebragt, en de vrede werd eensklaps waarschijnlijk. De aanspraak van 29 December had alzoo geene andere strekking, dan om hen, die er steeds op uit zijn, om de ontknooping der gebeurtenissen en het geheim der toekomst in de betuigingen der vorsten te zoeken, andermaal in hunne gevolgtrekkingen op een dwaalspoor te brengen. Die betuigingen worden werkelijk meestal uit berekening en met zekere spraakbekwaamheid geuit, ten doel hebbende een gevoelen genoegen te geven, hetwelk de vorsten, zij mogen zeggen of doen wat zij willen, niet ter zijde kunnen stooten, namelijk: het openbaar gevoelen.

Zoowel in 1852 als in 1855 had de keizer der Franschen, men kan het gerust zeggen zonder vrees zich te bedriegen, geen ander doel voor oogen, dan den indruk, die op het oogenblik zelve te weeg gebragt moest worden. Hij drukte zijne eigene denkbeelden niet uit, maar bragt slechts hulde aan het gevoelen, hetwelk hij wist dat te zijn der menigte, die voor hem stond. Gelijk aan de kooplieden te Bordeaux vrede werd beloofd, beloofde men later den oorlog aan de soldaten van de Krim. Iedere aanspraak stond in verband tot de denkbeelden, verlangens en hartstogten, in wier midden men zich bevond.

De aanspraak van 3 Maart bij de opening der zitting van het wetgevend ligchaam bevat, men mag het zeggen, geen enkel hoofddenkbeeld. Zij is duister, dubbelzinnig zelfs, en legt noch een vastbesloten gedachte omtrent den oorlog, noch een bepaald verlangen tot vrede bloot, maar drijft tusschen de hoop op een vreedzaam einde en het mogelijk geval eener oplossing door den oorlog. Met dezelfde bedaardheid, wij zouden bijna zeggen onverschilligheid, wordt er in gesproken om op nieuw den degen te trekken, of aan hen, die men bestrijdt, de hand te reiken. Er wordt niet meer zoo als te Bordeaux: »het keizerrijk is de vrede” of gelijk tegen de soldaten van de Krim: »men zal zich tot nieuwe gevechten moeten voorbereiden,” maar beide vooronderstellingen worden aangenomen. En wie zou zich nu, tegenover die soort van evenwigt tusschen twee mogelijke uiteinden, durven vleijen de gedachte van Napoleon III te kunnen lezen? Schijnt het niet, dat hij in de gewigtige omstandigheden, waarin wij ons bevinden, er behagen in schept om ze nog meer te verheelen? Indien hij den vrede verlangde, een hechten duurzamen vrede voor het tegenwoordige en in de toekomst, waarom dan dat bijna beleedigend stilzwijgen ten opzigte van Pruissen, welks tegenwoordigheid bij de beraadslagingen van het congres, het valt niet te ontkennen, de plegtige bezegeling, de magtige en beslissende zegel zou wezen van het te sluiten tractaat, hetwelk, zonder de toetreding dier mogendheid, niets anders zal zijn dan eene onvolledige en op een gegeven tijdstip betwistbare acte? Waartoe die vurige betuigingen voor het verbond met en de staatkunde van Engeland, welks oorlogzuchtige gevoelens bekend zijn, en dat niet dan met tegenzin de Oostenrijksche voorstellen heeft aangenomen? Wenscht de keizer der Franschen den oorlog, waartoe dan eene tegenovergesteld verlangen te uiten? Waartoe Engeland met de eene, Rusland met de andere hand te streelen?

Uit dit spel, hetwelk wij wel een dubbelzinnig spel zouden kunnen noemen, vloeit voort, dat niemand, in weerwil der wel bekende neiging van het hoofd des Franschen keizerrijks tot vrede, in deze dagen, voorzeggen kan wat hij morgen, vooral niet wat hij later zal verlangen. De aanspraak te Bordeaux kan in dit oogenblik eene waarheid worden, behoudens echter der mogelijkheid, dat de, tot de uit de Krim teruggekeerde soldaten gerigte woorden insgelijks binnen eenigen tijd eene waarheid worden en dit is niet eene van de minste noodlottige uitvloeisels der regeringen, waarin slechts één man alléén vrede en oorlog, even als al het overige in handen houdt, zonder dat de natie ooit stem heeft in den raad.

Is Rusland opregt in deszelfs verlangen naar vrede, zoo plotseling bij Alexander II opgeweld? Wij durven het niet bevestigen.

Rusland heeft minder aan zijn eigen gevoelen, dan wel aan den krachtdadigen drang van Pruissen toegegeven. Onbekend is het over het algemeen, wat er ten dien opzigte tusschen den koning van Pruissen en den czaar heeft plaats gehad, alzoo de drukpers zich daarmede zeer weinig heeft bezig gehouden en dat voorgevallene toch is de eenige, de beslissende oorzaak, — er valt niet aan te twijfelen, — geweest, van de even plotselinge als onverwachte aanneming door Rusland der Oostenrijksche voorstellen, welke het eenigen tijd te voren nog zoo bepaald verworpen had.

Wij houden het voor zeker dat Frankrijk en Engeland, wars van Pruissens rol en van zijne vijandelijke onzijdigheid, dat land met eene blokkade zijner havens en het plaatsen eens legers op zijne grenzen bedreigd hebben, zonder het evenwel den oorlog te verklaren en evenzoo houden wij het voor stellig, dat de koning van Pruissen eigenhandig een brief aan den czaar heeft geschreven, waarin hij, hoezeer hem zijne onbegrensde gehechtheid betuigende, niet te min de noodlottige gevolgen dier maatregelen heeft afgeschilderd.

En werkelijk, de blokkade zoude zijn handel van in- en uitvoer ten zeerste belemmeren en 500,000 werklieden op straat werpen. Bekend is het dat Pruissen, in mededinging met Engeland, een buitenlandschen handel in katoenen, kramerijen en andere voorwerpen van geringen prijs drijft. Zijne werklieden zijn bekwamer dan de Engelschen en het leven is goedkooper in Pruissen dan in Groot-Britannie. Jaarlijks worden dan ook honderde koopvaardijschepen tot dien uitvoer, een ware goudmijn voor een gedeelte van het land, gebezigd, terwijl Pruissen daarenboven geen katoen meer uit Amerika zou kunnen ontvangen, noch het toebereide naar den vreemde verzenden. Daarin lag een bedenkelijk gevaar voor Pruissen, hetwelk dat land heeft ingezien en Rusland doen inzien en dit is de oorzaak, welke de laatste mogendheid heeft genoopt heeft het oor te leenen aan de harde voorwaarden van Oostenrijk, hoezeer eenigzins verzacht door de vriendschappelijke woorden, waarvan de heer von Seebach de overbrenger is geweest. In dien staat van zaken is het gemakkelijk te begrijpen, dat Rusland met tegenzin den vrede sluit en als het ware uit noodzaak en gedwongen onder het Caudinische juk van het Westen doorgaat. Weinig is er, onzes inziens, noodig om al die hooge gedachten vol verwachtingen, die slechts op een beweegbaren grond rusten, omver te werpen.

Behoeven wij hier nu nog bij te voegen, dat Engeland slechts met leedwezen den vrede aanziet? Genoeg hebben zijne ministers en dagbladen zich hierover uitgelaten. Het oorlogzuchtig gevoel is zoodanig bij de Engelschen ontwikkeld, dat men de volgende woorden aan een der Engelsche plenipotentiarissen toekent: »Een zonderlinge rol, die wij gaan vervullen! Slagen wij, dan fluit het volk ons uit, en slagen wij niet, dan zal het ons in zegepraal ronddragen.” Die woorden schetsen volmaakt de stelling van Engeland in de conferentiën te Parijs af en ligt er in die stelling niet een zeker gevaar voor den vrede?

Oostenrijk, hoezeer eene vreedzame oplossing wenschende, is niet zonder ongerustheid voor de toekomst. Dat rijk beseft dat zijne handelingen jegens Rusland het den een of anderen dag, als de vrede geteekend zal zijn en de welbekende tegenzin van Engeland de moeijelijkheden, die hem bedreigen, nog meer verwart, ernstige ongelegenheden kunnen baren. Daarom ook leggen zijne gevolmagtigden bij het congres eene zeer aarzelende en de meest verlegene houding aan den dag. Oorlog en vrede zijn voor Oostenrijk gevaarlijk. Turkye en Sardinie spelen slechts een bijrol en zullen vloed en ebbe, in de beraadslagingen voorheerschende, moeten volgen.

Alleen Pruissen bezit eene goede, onaantastbare stelling. In weerwil der beschuldigingen, die men dat rijk heeft aangewreven, valt het onmogelijk niet te erkennen, dat het eene houding heeft aangenomen, die in duidelijkheid wint, al naarmate de ontknooping nadert, welke die ook zijn moge. Het Pruissische volk heeft even als deszelfs gouvernement de beleediging gevoeld, hun aangedaan, door hen tot heden van de conferentien uit te sluiten. Nooit heeft de heer von Manteuffel zooveel sympathie en toetreders tot zijne staatkunde ontmoet, dan sedert hij door de Westersche mogendheden, dank zij de zwakheid of wel de medepligtigheid van Oostenrijk, van alles is verwijderd gehouden. Erkend moet het worden, dat het Pruissische volk bij het begin van den oorlog Rusland niet zeer genegen was; later werd het echter Frankrijk en Engeland al meer en meer vijandelijk, omdat men zijn invloed scheen te minachten en zijne medewerking te verachten.

Willen wij nu uit deze blootlegging van dien toestand opmaken, dat de vrede niet gesloten zal worden? Verre van daar; alleen hebben wij willen aantoonen, dat, indien de vrede al waarschijnlijk, hij toch niet zeker is, en dat, indien hij zeker is, het toch veroorloofd zal zijn te vragen of hij duurzaam wezen zal en of, denzelven onderteekenende, de onderhandelende mogendheden zullen vermeenen, een hecht werk, buiten het bereik der verwikkelingen, die ieder oogenblik geboren kunnen worden, te hebben daargesteld?

De vrede, heden onderteekend, is niet het laatste woord der keizerlijke regering. Na zoo veel menschen, na zoo veel geld te hebben opgeofferd, beseft Napoleon III de noodzakelijkheid, om voor het oogenblik de Fransche natie te laten verademen. Doch het is veroorloofd te veronderstellen, dat inwendige moeijelijkheden weldra eene magtige afleiding zullen noodzakelijk maken en die magtige afleiding is de oorlog; er bestaat geen andere voor het Fransche volk, dat de vrijheid vergeet zoodra het het kanon hoort bulderen. Meer nog, het keizerrijk heeft nog niet afgezien *van dien gift van grondgebied*, volgens de uitdrukking van den heer de Persigny, welke onvermijdelijk aan Frankrijk, in vergoeding zijner verloren gegane regten, moet geschonken worden. De tractaten van 1815 bestaan, tractaten, welke Napoleon III gedurende zijn gansche leven heeft verfoeid en vervloekt. Zijn haat voor die kwetsende acten, die hij als ontroovend beschouwt, is niet uitgedoofd; hij sluimert slechts door den drang der noodzakelijkheid van het oogenblik en ten gevolge der behoefte, welke de natie gevoelt om van de, in de Levant ontvangene wonden te genezen. Doch de zucht naar wraaknemieg bestaat nog immer, en de vrede van heden kon, van de zijde van Frankrijk of liever van deszelfs hoofd, misschien wel eens als niets anders beschouwd worden, dan als eene verdaging van een nieuwen oorlog.

Het zou waarlijk al te onnoozel zijn te denken, dat Rusland zelve, indien het al de Oostenrijksche voorwaarden in al hare gestrengheid aanneemt, indien het toestemt zijne vestigingen aan de Zwarte zee, Nicoloïef, enz. enz. te ontmantelen, daarbij niet de stille hoop koestert van bij de eerste gelegenheid met de wapenen te herwinnen, wat het bij tractaat heeft afgestaan. Afgescheiden van het vraagstuk van waardigheid, dat wel belangrijk kan geacht worden, is het niet denkbaar en onnatuurlijk, dat eene mogendheid van den eersten rang toestemt in de eeuwigdurende ontwapening zijner natuurlijke grenzen en onberedeneerde en onnatuurlijke tractaten duren niet lang. Bijzondere omstandigheden hebben ze doen geboren worden, de natuurlijke en eeuwige wet, die de groote natiën bestuurt, zal ze verscheuren. Rusland bukt misschien het hoofd onder den drang der noodzakelijkheid, waarvan wij gesproken hebben, maar eenmaal, in betere tijden, zal hij het weder opheffen om tot zijn normalen toestand terug te keeren en zijne vernielde vloten en ontmantelde versterkingen te herbouwen. Nooit zal het er toe besluiten, om de Krim altijddurend zonder verdediging bloot te laten voor den eersten den besten veroveraar, die het in het hoofd krijgt, zich er meester van te maken.

Engeland heeft geen genoegzaam levendig verlangen naar den vrede aan den dag gelegd, alsdat het niet bij de eerste moeijelijkheid, bij de eerste kwetsing, die het vermeent zijner eerzucht of belangen te worden toegebragt, gretig de gelegenheid zal aangrijpen, om eene worsteling te hernieuwen, waarvan het niet op de roemrijkste wijze is afgekomen en een tractaat te verbreken, dat het veeleer is opgelegd, dan dat het vrijwillig hetzelve heeft onderteekend. Met zijne constitutionneele en parlementaire inrigtingen, met zijne vrijheid van drukpers, heeft het magtige wapenen in handen, die, goed bestuurd, den bliksem hevig en ver kunnen slingeren. Vergeten wij de woorden niet die Canning in het huis der Gemeente sprak, op het oogenblik der expeditie tegen Spanje in 1823. »Engeland zal steeds met vaste hand de vaan der burgerlijke en godsdienstige vrijheden weten te houden en het kan ze vol vertrouwen in alle oorden der wereld ontplooijen.”

Die houding bragt de toenmalige gouvernementen, die buiten Engeland schenen te willen handelen, tot nadenken.

Indien Engeland, te midden eener worsteling, eene, voor de Italianen, Hongaren en Polen gunstige taal deed hooren, hoeveel duizende stemmen zouden niet de zijne in die landen beantwoorden? Wie kan het bepalen, waar de electrieke schokken zouden eindigen door zoodanige aanmoedigingen voortgebragt? Welke zou zelfs thans niet de uitwerking zijn, indien door zijne gevolmagtigden in het midden der conferentien, eenige redevoeringen in dien zin werden uitgesproken?

In weerwil der verliezen zijns legers, men moet het erkennen veeleer voortgesproten uit deszelfs slechte zamenstelling, dan uit gebrek aan moed zijner soldaten, heeft men misschien die mogendheid in de laatste dagen te zeer in minachting zoeken te brengen. Wij bekennen gaarne, dat Engeland groote hervormingen behoeft, doch de vrijheden der tribune en drukpers, die het heeft weten te handhaven, zijn twee magtige hefboomen, die het veroorlooven naar vooruitgang te haken en dien te verwezenlijken. Denken wij niet te ligt over een volk, dat het regt bezit te schrijven en te spreken. In dit oogenblik is de staat zijner financien, nijverheid, landen zeemagt voorspoediger dan in eenig tijdstip zijner geschiedenis. Wel had dit land in vroegere dagen eene sterkere landmagt en beroemder generaals, doch nimmer heeft het zulk eene gewigtige zeemagt bezeten als thans. Zijn handel heeft door den oorlog niet gevoelig geleden en al is zijn budget hooger dan in de dagen zijner groote worstelingen met Napoleon I, integendeel moet men ook erkennen, dat sedert 50 jaren zijne rijkdommen en hulpbronnen ontzagchelijk zijn toegenomen.

De staatkundige partijen schijnen te begrijpen, dat de tegenwoordige stand van zaken gewigtig en plegtig is, want zij zwijgen. De oppositie, welke lord Palmerston

bedreigde, heeft zich bepaald tot weinig belangrijke aanvallen en tot redevoeringen, veel gelijkende op het onbestemde gemurmel der zee, als de wind tot stilte is overgegaan. De gevoelens van het Engelsche volk zijn voor het meerendeel den oorlog toegedaan en die gevoelens zullen de onderteekening van den vrede overleven, en niets toebrengen om denzelven te bevestigen, maar weder opwellen, bij het eerste zwarte punt dat aan den gezigteinder opdaagt.

Van den anderen kant zal de vrede Turkye in moeijelijkheden wikkelen, grooter misschien dan die voor dat rijk uit den oorlog voortvloeiden. Men wordt er als het ware toe genoopt te vragen of de Porte er belang bij heeft het geschil te zien eindigen, waartoe zij het voorwendsel, zoo niet de oorzaak is geweest? Zoo lang de oorlog duurt doen zich de verwikkelingen, die haar bij deszelfs eindigen wachtten, werkelijk niet in dien hoogen graad gevoelen. Het gebeurde omtrent de hervormingen, aan de Christenen op het verzoek en door drang, hetwelk de sultan te vergeefs tracht te ontkennen, der vreemde mogendheden toegestaan, geeft den maatstaf aan der worsteling, welke de Porte zal hebben te weerstaan, om de onlangs afgekondigde *hatti-humaioun* ten uitvoer te leggen.

Zonder omtrent dit onderwerp in de genoegzaam gekende bijzonderheden te treden, kunnen wij evenwel niet nalaten aan te stippen, dat deze acte van vrijstelling met een gelijk misnoegen door de Muzelmannen en Christenen is ontvangen. Voor de eersten bevat zij een aanval tegen het Tursche geloof, voor de laatsten is zij een doode letter, wier veronderstelde voordeelen wel verre zijn van die nadeelen te vergoeden. Men moet niet vergeten, dat, indien de *hatti-humaioun* hen al regten toekent, zij tevens zware lasten oplegt. Twijfelachtig is het nu, dat zij in het bezit dier voordeelen zullen geraken, doch geenszins dat zij verpligt en gedwongen zullen worden de lasten te dragen. Algemeen wordt het, met het oog op het Turksche fanatismus, te regt ingezien, dat er op alle punten van het Turksche grondgebied een krachtdadig verzet tegen de, aan de Christenen gedane concessiën zal ontstaan. Indien al te Constantinopel en omstreken den slechten geest der gouvernements beambten gefnuikt kan worden, niet zoo gemakkelijk zal dit in de ver van die hoofdstad verwijderde gedeelten van het keizerrijk kunnen geschieden.

De vereenigde mogendheden bezitten dan ook ten dien opzigte zulk eene overtuiging, dat er nu reeds onder haar sprake is, om, na het sluiten van den vrede, een groot aantal troepen in Turkye, om de hervormingen, welke de zwakke hand des sultans wel heeft kunnen besluiten, doch die hij zonder vreemde hulp onvermogend zal zijn te verwezenlijken, ten uitvoer te doen brengen, achter te laten. Die toestand is zwaarwigtig en niemand kent den aard der verwikkelingen, die hij ontwijfelbaar zal doen geboren worden.

Het regt van *bezit*, den Christenen toegekend, zal insgelijks, indien het gelukt het tot verwezenlijking te brengen, naijver en mededinging te voorschijn te doen komen, welke eene nieuwe oorzaak tot oneenigheid tusschen de verbondene mogendheden zullen opleveren. Op de kusten van Klein-Azië worden voortreffelijke gronden gevonden, die, het zij aan het gouvernement, het zij aan particulieren behooren en onvruchtbaar zijn, omdat zij niet bebouwd worden. Van het oogenblik dat het regt van bezit erkend wordt, indien dat ooit gebeurt, zullen duizende Engelschen, Ieren, Franschen, Duitschers, enz., zich op dat gedeelte van Turkye werpen en de landverhuizing naar Klein-Azië zal even zoo plaats grijpen, als thans naar Amerika. Te midden dier verschillende en veelvuldige belangen, is het, met het oog op de tegenstrijdige eerzucht en aanmatigingen der gouvernementen, niet onnatuurlijk talrijke en onophoudelijke geschillen te voorspellen. Ook dat zal weder eene bron van worsteling opleveren, waarvan de gevolgen en uitwerkingen onmogelijk kunnen worden voorzien. Bekend is het hoe begeerig en vasthoudend vooral Engeland is op het stuk der kolonisatie.

Ziedaar misschien de gevolgen van den oorlog in de Levant na den vrede. Wat daaruit op te maken? Alleen dat die oorlog onvruchtbaar en noodlottig voor allen zal zijn geweest. Eene andere gevolgtrekking doet zich ook nog voor en wel deze, dat Rusland, hetwelk men als een schrikbeeld voor het Westen, als steeds denkende aan een veroveringsoorlog, als gereed om zich op het beschaafde Europa te werpen, voorstelt, er ver van af is, indien het ook al wilde, van dit moeijelijk en reusachtig plan te kunnen verwezenlijken. Rusland heeft getoond, dat, al heeft het goede soldaten, het militair genie aan het grootendeel zijner generaals ontbreekt. Todleben is de eenigste, die zich werkelijk en ontegensprekelijk onderscheiden heeft. Maar ook hij heeft slechts geschitterd in de verdediging en geenszins in den aanval. Het is dus stellig, dat zoo Rusland, zich al sterk en magtig voordoet als het wordt aangevallen, het zwak en onvermogend is om aan te vallen en om hieromtrent zekerheid te verwerven, om te weten waaraan zich nopens dat ijdele schrikbeeld te houden, heeft men drie milliards uitgegeven en 200,000 à 300,000 soldaten doen sneuvelen. Dat is veel, te veel zelfs.

Kortom, de vrede is waarschijnlijk, doch een duurzame vrede zulks veel minder. Ziedaar, wat wij beproefd hebben aan te toonen.

Indien wij een oog werpen op Frankrijk, vinden wij het minder nog door de conferentien aangetrokken, dan door de verwachting der gebeurtenis, die de dynastie van Napoleon III, gelijk de voorstanders der keizerlijke regering het voorgeven en drukken, voor altijd zal vestigen. Niemand is het echter gegeven in de toekomst te zien, en er bestaat wel reden om er geen bovenmatig vertrouwen in te stellen, wanneer men het verleden en de veranderlijkheid van het Fransche karakter raadpleegt.

De koning van Rome, de graaf van Chambord, de hertog van Orleans, de graaf van Parijs, ook zij, zonder hooger op te klimmen, moesten hun geslacht vereeuwigen. Vraag het aan het graf, aan de ballingschap, wat er van die erfgenamen van den troon, zoo gevierd en vergood in hunne wieg, geworden is. Die lessen en voorbeelden moeten ten minste de verwachtingen als ook de verzekeringen der optimisten matigen, die bij de geboorte van iederen zoon eens souvereins hem het voorregt eener vereeuwiging toekennen, hetwelk de omwentelingen wegvagen, gelijk de wind de bladeren der boomen in het bosch verstrooit. De wettige geslachten, die, welke door de eeuwen geheiligd zijn, verdwijnen in de stormen, en is datzelfde lot, en met meer reden nog, ook niet voorbehouden aan die geslachten, welke naauwelijks één dag zwakke en teedere wortels hebben geschoten? Zij, die bij iedere beginnende regering de opkomende zon aanbidden, zijn maar al te zeer geneigd de onbestendigheid der wereldsche zaken te vergeten en toch is het goed zich die te herinneren.

Over de vraag of de paus in persoon te Parijs zal komen, om den keizerlijken prins te doopen, of dat hij zich eenvoudig zal doen vertegenwoordigen, is te Rome rijpelijk beraadslaagd. De uitslag dier beraadslaging is bekend; de Paus verlaat zijne staten niet. Als met ééne stem heeft men geoordeeld, dat die reis aanleiding zou geven tot vele onaangenaamheden en Pius IX ook niet aan andere Katholyke vorsten zou mogen weigeren, wat hij aan den keizer der Franschen had toegestaan. Door deze eerste toegeving zou voor hem de verpligting geboren worden, om, de gevallen zich voordoende, talrijke en gevaarvolle reizen te ondernemen, die, behalve de onvermijdelijke vermoeijenissen, die daaruit voor het hoofd der kerk zouden voortvloeijen, hem ook noodzaken zouden herhaaldelijk zijnen zetel te verlaten en zijne apostolische pligten te verwaarloozen. Men heeft hierbij ook opgemerkt, dat noch Frans I, noch Hendrik IV, Lodewijk XIV, Lodewijk XV en Lodewijk XVI toevlugt tot den paus genomen hebben, om hunne zonen te doen doopen. Zelfs de hertog van Bordeaux is door den cardinaal Macchi gedoopt; de Tuilerien hebben er dus bij moeten berusten.

De keus der doopmoeder, de koningin van Zweden, heeft eenige verwondering gebaard. Men schrijft die toe aan het voornemen des keizers, om Zweden een geheel bijzondere beleefdheid te bewijzen. Dat rijk toch verbergt, gelijk men weet, geenendeele deszelfs misnoegen over het vooruitzigt des vredes, die gesloten kan worden op het oogenblik zijner toenadering tot Frankrijk, door een wel is waar eigenlijk niets beteekenend tractaat, doch hetwelk dat land niet te min met zijn geduchten buurman, den Czaar, in groote ongelegenheid kan brengen. Wel kan men vragen welke voordeelen de Zweedsche regering van de voortzetting des oorlogs kan verwachten, doch waar is het, dat zij zich wezenlijk en zeer erg teleurgesteld heeft gezien. De eer, welke men haar aandoet, is, naar men verzekert, derhalve niets anders dan een pleister om op die wonde te leggen.

Het schijnt dat de Engelsch-Amerikaansche kwestie niet verergert. Hoezeer het geschil nog niet uit den weg is geruimd, schijnt de kans tot eene vredebreuk tusschen die beide natien toch sterk verminderd. Redelijkerwijze kan men door de concessien, welke Engeland geneigd is aan zijnen magtigen mededinger omtrent de punten in geschil te doen, eene bepaalde schikking voorzien. Dit mag men ten minste opmaken uit de laatste redevoeringen in den Amerikaanschen senaat gehouden.

In Pruissen schijnt de partij van het leenheerig stelsel grond te verliezen. Eenigen harer ongerijmdste voorstellen zijn met eene groote meerderheid verworpen. De regering heeft zich bij diegenen gevoegd, welke zich tegen die zotte pogingen, om tot het verleden terug te keeren, hebben verzet.

Spanje worstelt voortdurend met zijne financieele ongelegenheden en ieder dag staat het ministerie op het punt omver geworpen te worden of zijn ontslag te nemen. Espartero schijnt het staatkundige leven moede en naar rust te haken. Waar is het echter, dat hij reeds dikwijls in dien geest gesproken, doch tot op dit oogenblik dat voornemen nog niet ten uitvoer gebragt heeft.

De knoop der Lombardysche-Venetiaansche amnestie is nog niet doorgehakt, en Oostenrijk handhaaft voortdurend de talrijke en zonderlinge uitzonderingen, die deze acte van goedertierenheid geheel tot een denkbeeldig iets maken. Naar men verzekert is Napoleon III geneigd in het belang van Piemont tusschen beide te komen en te beproeven den hoofdigen tegenstand der Oostenrijksche regering ten dien opzigte te overwinnen. Besluiten wij met te zeggen, dat Oostenrijk niet het eenige land is, alwaar een besluit van amnestie wenschelijk zou wezen. Er zijn nog anderen, die op een dergelijk en vollediger herstel wachten.

ENGELAND.

Londen, 8 April. In het lagerhuis heeft de heer Wilson op gisteren kennis gegeven, dat den volgenden dag een bevel van den geheimen raad zoude verschijnen, waarbij de borgtogten, welke bij den uitvoer van ijzer gevorderd worden, afgeschaft worden. De reeds gestorte borgtogten zullen tot waarborg blijven dienen tot aan de uitwisseling der ratificatien van het vredestractaat.

De heer Peel heeft daarna medegedeeld, dat de vreemde troepen door Engeland bezoldigd, 24,000 man bedragen. Het Turksche contingent zal onder de bevelen der Porte terugkeeren; de overige vreemde troepen zullen zoo spoedig mogelijk ontslagen worden.

Lord Clarendon zal in een tiental dagen naar Engeland terugkeeren; de buitengewone plenipotentiarissen zullen Parijs verlaten, terwijl alle mogendheden op het congres door hare gewone gezanten of diplomatieke agenten vertegenwoordigd zullen blijven.

— De *Times* ontleedt de memorie van den graaf de Cavour, betreffende de zaken van Italie, die deze, naar men zegt, onderworpen heeft aan de Parijsche conferentie. Sardinie plaatst zich in deze memorie aan de zijde der vrijheid en wil dat de Westersche mogendheden de onafhankelijkheid van Italie aanmoedigen, dat de wereldlijke magt aan den paus ontnomen worde en zijn gezag zich alleen tot de kerkelijke aangelegenheden zal bepalen; terwijl men in de zaken van Napels interveniëren moet, om een waarborg te verkrijgen voor een regtvaardig bestuur. Verder stelt de graaf voor, om in Italie eenheid en douanen-stelsel in te voeren, terwijl ten slotte gewaagd wordt van de ontevredenheid die in Lombardye heerscht, wegens het onvoldoende van de door Oostenrijk uitgevaardigde amnestie.

— De revue over de vloot te Spithead zal acht dagen later plaats hebben, in afwachting dat alsdan een groot aantal linieschepen aldaar vereenigd zal zijn. Men denkt dat de revue den 23 of 24 April zal gehouden worden.

— Volgens de *Morning Post* zullen de vreemde consuls in de Russische havens aan de zwarte zee toezigt houden, dat de Russische en Turksche schepen in die zee het bepaalde getal niet te boven gaan.

— Als een voorbeeld der zonderlinge zeden van sommige volksklassen in Engeland, verhaalt de *Advertiser* het volgende:

Eenige dagen geleden huwden in het district Belleden Leicestershire, een man en eene vrouw, te zamen 1.. jaren tellende. 54 jaren hadden zij met elkander geleefd en vele kinderen gehad. In 1802 was de vrouw door haar tegenwoordigen man voor 6 pence (60 duiten) gekocht. In dat jaar zoude zij bij afwezigheid en ten gevolge van het veronderstelde overlijden van haren toenmaligen echtgenoot met een ander man huwen. Maar de vermiste, met eene andere huisvrouw opgedaagd zijnde, zoo konden zijne beide vrouwen zich niet onderling verdragen. De man kocht toen voor een shilling een touw en verkocht zijne eerste vrouw openbaar in de stad Wegworth voor 6 pence aan hem, die haar nu gehuwd heeft, alzoo de verkooper is overleden.

— Het reeds sedert lang besproken huwelijksplan van prins Frederik Wilhelm van Pruissen met de koninklijke prinses, schijnt voor goed bepaald te zijn. Onderscheidene dagbladen, die zich vroeger heftig tegen Pruissen, wegens zijne houding in de Oostersche kwestie uitgelaten hebben, zijn thans reeds begonnen een milderen toon aan te slaan.

FRANKRIJK.

Aan de Parijsche *Presse* wordt uit Genua geschreven, dat het Amerikaansche escader in de Middellandsche zee naar de straat van Gibraltar zoude vertrekken. Het door commodore Stringham ontvangen bevelen zijn waarschijnlijk gegeven met het oog op eene mogelijke vredebreuk tusschen Engeland en de Vereenigde Staten. De vier onder bevel van den commodore staande vaartuigen, stonden op het punt van Genua naar den Griekschen archipel en Constantinopel te vertrekken, doch daar zij in geval van een oorlog stellig door de Engelsche zeemagt van Malta genomen zouden worden, zullen zij te Cadix de verdere gebeurtenissen gaan afwachten.

— Bij het ministerie van marine wordt verzekerd, dat er geen sprake is van zekere expeditie naar Madagascar, waarvan de *Independance Belge* zoo vele bijzonderheden heeft medegedeeld.

Bovendien wordt door de Lyonsche dagbladen het gerucht tegengesproken, dat de keizer in die stad verwacht wordt en dat er in het kamp van Sartory maatregelen genomen worden, om hem daar te ontvangen. Personen die den keizer dagelijks spreken, zeggen eenparig, dat hij voornemens is dit jaar een geruimen tijd te Biaritz door te brengen, het begunstigde verblijf van de keizerin. Het kasteel van Biaritz, dat eene alleraangenaamste ligging heeft, beheerscht de Golf van Gascogne.

— Sedert acht dagen hebben de openbare zittingen van de wetgevende kamer plaats gemaakt voor bijeenkomsten van de verschillende commissien. Die voor het budget heeft dat van de uitgaven zeer naauwkeurig onderzocht en uitgemaakt, dat er een aanzienlijk tekort bestaat. Men zegt, dat de regering het oog daarop, tot eene uitgifte van schatkistbilletten zal besluiten.

Het bestuur van de bank van Frankrijk moet eerstdaags bijeenkomen, om de maandelijksche balans op te maken.

Ingezonden Stukken.

Nadere Teregtwijzing.

De heer *Brumund* heeft in het vorige nummer van dit blad eene Teregtwijzing geplaatst op eene zinsnede in mijne," Reis door de Minahassa en den Molukschen Archipel," de strekking hebbende, aan te toonen, dat in zijn artikel getiteld: „Twee dagen te Langowan" geene overdrevene voorstellingen voorkomen ten opzigte van het christendom en heidendom te Langowan. De heer *Brumund* beroept zich in zijne Teregtwijzing voornamelijk daarop, dat hij in zijn artikel niet zegt *in* Langowan, maar *te* Langowan, en alzoo bedoeld heeft de *hoofdplaats*, niet het geheele district. Deze vinding ter regtvaardiging zijner bewering is zeer ongelukkig gekozen. Ik wensch den heer *Brumund* niet hard te vallen en zal dus slechts feiten laten spreken. Indien de heer *Brumund* bekend ware geweest met de statistiek van de *hoofdplaats* en van het *district* Langowan, zou hij niet in de dwaling vervallen zijn, te meenen en er in het openbaar op te duiden, dat *ter hoofdplaatse* Langowan het christendom verder gevorderd is, dan in de negorijen van het district, *buiten* de hoofdplaats gelegen. Juist het omgekeerde is waar. Juist in de negorijen *Atep*, *Palamba* en *Talawatoe*, welke de buiten negorijen van het district uitmaken, zijn de christenen in aantal betrekkelijk het sterkste, zoodat de bevolking daar nog slechts nagenoeg voor de helft heidensch is. De *hoofdplaats* Langowan bestaat uit de negorijen of buurten *Tonelet*, *Woloan*, *Amongene*, *Waleure*, *Walantakan* en *Kojawas*. Maar juist in *deze* negorijen heeft het aantal heidenen nog verreweg de overhand, zoodanig zelfs, dat de buurten *Waleure*, *Kojawas* en *Walantakan*, welke te zamen eene bevolking hebben van meer dan duizend zielen en *de grootste helft* der hoofdplaats uitmaken, de *heidensche* bevolking in aantal nog ongeveer *vijftienmaal*, *achtmaal* en *viermaal* sterker is dan de *christelijke*, terwijl evenzoo in de overige buurten, *Tonelet*, *Woloan* en *Amongene*, nog zonder uitzondering de *heidensche* bevolking veel talrijker is dan de christelijke. Ik heb in mijn reisverhaal de door den heer *Brumund* aangehaalde volzin geschreven, om mijnen lezers het feitelijke van den stand van christendom en heidendom in Langowan bekend te maken. Die volzin is gegrond op de statistische kennis, welke ik van Langowan heb weten te verkrijgen en welke den heer *Brumund* blijkbaar ontbreekt. Ieder weldenkende zal echter met den heer *Brumund* wenschen, dat beschaving zich meer en meer over het district en de hoofdplaats Langowan uitbreide en het heidendom ook dáár spoedig moge hebben opgehouden te bestaan.

P. Bleeker.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum		Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van	Datum.	Naar
Mei	26	Nederlandsch	Amicitia	J. Janse.	Batavia	25 Mei	Amsterdam.
»	—	Amerikaansch.	Kings Fisher	Crosby	Londen	28 Febr.	Hongkong.
»	—	Engelsch	stooms. Remi.	J. P. Wibb	»	9 »	»
»	—	»	Memosa	T. Kemp	Liverpool	19 »	Shanghay.
»	27	»	Faithful	T. Rapson	Manilla	15 April	Falmouth.
»	—	»	Alfred	H. K. Brouning	Hongkong	12 »	Sydney.
»	—	»	Celestial	Raymar	Londen	14 Febr.	Singapore.
»	—	Amerikaansch.	R. B. Forbes	Ballart	New-york	3 Maart	Batavia.
»	28	»	Simeon Draper	R. Ashbey	Melbourn	7 Mei	Singapore.
»	—	»	Homer	S. Swett	Boston	8 Febr.	Batavia.
»	29	»	Wynand	Hunt	Londen	1 Maart	Hongkong.
»	—	»	Bonita	F. Hatch	Cardiff	13 April	Sanghay.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Mei	28	Amerikaansch.	schip	R. B. Forbes.	J. C. Ballard	New-York	3 Maart	Hughan.
»	29	Nederlandsch	»	Maarten van Rossem.	G. F. Ryken	Rotterdam	29 Febr.	Haager en Schuurman.
»	—	»	»	Kaap Hoorn	J. L. Dik	»	17 »	Landberg Besoet de Bie & co.
»	—	Amerikaansch.	bark	Homer	Swett.	Boston	— »	Maclaine, Watson en co.
»	30	Nederlandsch	»	Joan.	B. Van der Tak	Rotterdam		

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Mei	28	Nederlandsch	bark	Neerlands Koning	W. Calander	Rotterdam.
»	29	Nederl. Indisch	»	Naga Laut	Wentholt	Samarang.
»	—	Nederlandsch	schip	Anna en Elise	Jaski	Samarang en Soerabaya.
»	30	»	bark	Drie Vrienden	C. Van der Zee	Tjilatjap.
»	—	Amerikaansch.	»	Aucland	C. Nelson	Soerabaya.
»	—	»	»	Milford	T. Carry	China.
»	31	Zweedsch	brek	Mary	C. Silversparte	Zweden.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag.			Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch		bark	Resident van Son	Kramers	Japan.	B. Kopersmit en co.
»		»	Jan van Hoorn.	Logger.	Dordrecht	»
»		»	Jeannette *	T. Visser		»
»		»	Welvaart	Mooy	Holland	Busing Schröder en co.
»		»	Johanna Catharina	Van der Gouwe		»
»		bark	Maarten van Rossem	Ryken	Samarang.	Haager en Schuurman.
»		»	Sara Johanna *	L. ten Boekel.	Japan	»
»		»	Kaap Hoorn.	J L. Dik	Tagal en Samarang	Landberg, Besoet de Bie en co.
»		bark	Waalstroom	P. W. B. Melleng	Ned. via Soerabaya	»
»		»	Robertus Hendrikus	R. H. Mulder	Rotterdam	G. Suermondt en co.
»		clipper	schip Electra *	H. Wegman.	»	»
»		bark	Cornelia	Schagen van Leeuwen.	Samarang en Soerabaya	de Weerdt Ruyl en co.
»		»	Prins Hendrik	J. C. Topper		Dummler en co.
Nederl. Indisch		»	Marianne Anthoinette *	Lebert	Samarang.	B. Kopersmit en co.
»	»	»	Ana Serie *	Said Oemar Satrie	Soer. en Sumanap.	B. J. Jacobs.
»	»	»	Faid Alim *	Said Alhadie	Samarang.	»
»	»	bark	Said Maskoor *	Alie		D. N. Buys en co.
»	»	»	Assad Dullah*	Moch. Konang.		»
»	»	»	Djaleha*	Hadjie Hassan		»
»	»	bark	Fulkus Nazar *	Sech bin Smeer	Soerabaya.	»
Zweedsch		bark	Esther *	Essen.	Zweden	Metzendorff, Wilmans en co.
»		»	Helena *	Hegerstrom	»	»
»		»	Alma en Olga *	Osnabruch		»
Engelsch		schip	Whampoa *	E. Geale	Singapore	Maclaine, Watson en co.
Amerikaansch.		bark	Homer *	S. Swett.		Maclaine Watson en co.
Deensch		bark	Emily *	R. Aschlund		C. Bahre en G. Kinder.
Hamburgsch		»	George Heinrich *	J. Letzen	Hamburg	»
Bremer		bark	Canopus *	Kayser		»
»		schip	Minerva *	Wieting.		Busing. Schröder en co.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Mei	20	Ned.	schip Jupiter	van der Meij.	Batavia.
»	21	N. I.	bark Po Goan Zephijr	Ong Kimling.	»
»	22	»	» Hamadany	C. C. Young.	»
»	—	»	brik J. C. Ross	J. G. C. Ross.	»
»	23	»	bark Menado	B. J. Schipper.	Banjermass.

Vertrokken schepen van *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Mei	22	Ned.	bark de Stad Zierikzee	D. Ochtman	Nederland.
»	—	N. I.	kotter Krabbe	Mardam	Pasaroean.
»	—	»	schoener Pakis	Lim Tjoliang	Grissee.
»	—	Port.	» Deelij	S Robinson	Singapore.
»	23	Ned.	bark Banka	G. Schuit	Samarang.

In lading liggende Schepen te *Soerabaya*.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	schip	Philomela	C. Redeman	Nederland	Fraser, Eaton en co.
Nederl. Indisch	bark	Salim	Sech Rachman	Molukkos.	Sech Said Awal Baboe.
Balisch	»	Fathool Rachman	Hadjie Moh Kasim	Balie	Gezagvoerder.

Aangekomen Schepen te *Cheribon*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Mei	19	N. I.	brik Tartar	Tan Enghok.	Batavia.
»	20	»	bark Annette	Kang Lian	»
»	24	»	bark Thae Goan	Lim Tik-An.	Riouw.
»	—	»	bark Inglie	Tio Tengkiat	»

Aangekomen schepen te *Probolingo*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Mei	21	N. I.	schip Fathool Haer	Said Molabella	Bima.

Vertrokken schepen van *Probolingo*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Mei	20	N. I.	schip Fathool Haer.	Said Molabella.	Sumanap.

Aangekomen schepen te *Bezoekie*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Mei	16	N. I.	schoener Mansoor	Sagiet	Pasoeroean.

Aangekomen schepen te *Sumanap*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Mei	14	Ned.	bark Charlotta	J. M. Sobels.	Tjilatjap.
»	16	N. I.	bark Djoedul Karim	Abdul Rasak	Grissee.
»	—	»	schoener Sie Damar	Pa Dorasa	Balie.
»	—	»	schoener Sophia	Siemdoe Djaya	Soerabaya.

Vertrokken schepen van *Sumanap*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Mei	14	Ned.	bark Hecter.	J. M. Schoon.	Tjilatjap.
»	17	N. I.	bark Atiat Toolbarie	P. C. Bosch	»

AANGEKOMEN PASSAGIERS TE BATAVIA.

Met het Amer. schip *R. W. Forbes:* de heer *Hense en familie.*

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 24 *tot en met den* 27 *Mei* 1856.

AANVOER.

Van Nederland per ned. schip *Drie Vrienden,* gez. v. d. Zee. agt. Paine Stricker en co.

1 graf-zerk. ....

Van Singapore per ned. ind. stoomb. *Koningin der Nederl.,* gez. Prins. agt. Maclaine Watson en co.

5 kn. gouddraad. *Kim San.*
85 pic. aluin. *Tjia Kiokhie.*
4 vn. verf. 3 kn. vruchten. *Hughan.*
50 ks. vuurwerk. 2 do. kazen. 200 vs. kandy-suiker. *van Sloeten Morgan en co.*
236 coll. chin. goederen. *Lim Hoa.*
2 bn. leder. 172 zakk. visch. 64 diversen. *Said Mohamad Satrie.*
10 bn. manufacturen. *Martin Dyce en co,*
120 vs. kandy. 1 kt. gedr. vruchten. 10 md. visch. *Go Tjengtie.*
42 bund. papier. 185 do. pajongs. 31 coll. visch. 13 do. chin. goederen. *Tjoa Tjengtie.*
5 coll. manufacturen. *Hunter Houghton en co.*
5 » » *Order.*
16 ks. opium. *Mc. Ewen en co.*
70 vs. verf. 10 bund. papier. 17 zakk. aluin. 7 kn. was. 22 md. visch. *Kwee Akok.*
12 kn. wijn. 2 do. manufacturen. *Moormann en co.*
8 kn. manufacturen. *Burt Mijrtle en co.*
3 kn. verfwaren. 2 do. zeildoek. *Metzendorff Wilmans en co.*
70 kn. vuurwerk. 1 kt. koopmanschapp. *Joakim.*
112 ks. verf. 14 do. vuurwerk. 50 vs. kandy. 5 ks. hammen. *Nio Banghie.*
7 ks. chin. goederen. *Lim Seng.*
1 kt. diversen. *Bernand.*
85 ks. opium. *N. H. M.*
8 ks. opium. *Agenten.*
2 ks. manufact. 7 coll. koopmanschapp. 7 ks. koopmanschapp. 1 bl. koopmanschappen. *Order.*

van Riouw.

$23^{34}/_{100}$ pic. gambier. *D. N. Buys en co.*

Van de Lampongs per praauw Boot gez. Assam.

40 boss. rotting. 10 pic. zw. peper. 50 do. dammer. 19 do. gomelastiek. *Gezagv.*

$11^{88}/_{100}$ pic. gomelastiek. 20 do. koffij. *Na Kikiat.*

Van de Lampongs per praauw Lantja gez. Wahiem.

60 pic. gomelastiek. 6 do. dammer. *Gezagv.*

Van Ieboes per ned. ind. schip *Said Alim*, gez. Said Mohamad Alhadie.

5006 schuitjes tin. *Gouvernement.*
5 pic. was. *Gezagv.*

Van Macasser per Brem. schip *Canopus*, gez. Kaijser. agt. Bahre Kinder.

30 paarden. *Gouvernement.*
55 paarden. *Vaupel en co.*
11 ks. manufacturen. *Bahre en Kinder.*

Van Melbourn per Deen schip *Emely*, gez. Aschlund. agt. Bahre en Kinder.

2 kisten en 1 pak. *Agenten.*

Van Soerabaya per ned. schip *Welvaart*, gez. Mooi. agt. Busing Schröder en co.

100 pic. rotting. $1965^{84}/_{100}$ do. rijst. 100/m. java sigaren. ....

Van Mauk per praauw sampang gez. div.

630 pic. rijst. div. Chinezen.

Van Becassie per praauw sampang gez. div.

335 zakk. rijst. div. Chinezen.

Van Gedong Gedeé per praauw sampang gez. Raija.

400 zakk. rijst. *Adjiem.*

Van Bantam per praauw sampang div. gez. ....

310 pic. rijst. div. Chinezen.

Van Macasser per ned. ind. schip *Antoinette*, gez. Chasteau.

98 paarden. *Vaupel en co.*
$105^{72}/_{100}$ pic. koffij. 1 kt. triepang. 1 do. kaijoepoetie-olie. *Han Tjengsan.*
15 led. vaten. *Order.*

Van Becassie per praauw sampang gez. div.

770 zakk. rijst. div. Chinezen.

Van Bantam per praauw sampang div. gez. ....

480 pic. rijst. div. Chinezen.

Van Tanara per praauw sampang gez. Kissoet.

180 pic. rijst. *Lim Gam.*

Van Tjeringien per praauw sampang gez. div.

540 pic. rijst. *Oeij Taikia.*

Van Indramaijoe per praauw sampang gez. Bleman.

252 pic. rijst. *Tjio Eng.*

Van Samarang per ned. ind. schip *Naga Laut*, gez. Wentholt. agt. Kopersmit en co.

640 ps. balken. 40 do. doodkist-planken. *John Pryce en co.*

Van Tanara per praauw sampang div. gez. Daisa.

390 pic. rijst. *van Motman.*

Van Becassie per praauw sampang gez. div.

510 pic. rijst. 360 do. suiker. *Tan Sieng.*

Van Tjabang per praauw sampang gez. Herman.

300 pic. rijst. *Konghie.*

Van Sandelwood Eiland per ned. ind. schip *Amoy*, gez. ...... agt. Anderson Tolson en co.

136 paarden. *Order.*

Van Nederland per ned. schip *Helena en Anna*, gez. Lupeke. agt. v. Ommeren Rueb en co.

10 vs. silv. munt. *N. H. M.*
4 kn. manufacturen. *de Weerdt Ruyl en co.*
27 vs. vleesch. 24 kn. en 36 vs. provisien. *Order.*

Van Bremen via Liverpool per Brem. schip *Minerva*, gez. Wieting. agt. Busing Schröder en co.

304 kn. wijn. 2851 stav. ijzer. 30 vn. bier. 3734 ks. zeep. 250 vs. tin-platen. 326 md. aardewerk. 896 coll. manufact. *Agenten.*
1664 stav. en 840 bund, ijzer. 36 kn. koopmanschappen. 296 coll. manufacturen. *Martin Dyce en co.*
2 coll. manufacturen. *Moormann en co.*
136 coll. » *Mc. Ewen en co.*
10 bn. twels. 1 vat brandy. 1 kt. koopmanschappen. *Morgan Melbourn en co.*
1 vat mosterd. *Gumprich en Straus.*
156 ks. manufacturen. *Pitcairn Syme en co.*
1 wagen. 9 ks. zadelwerk. 34 coll. glas. 29 do. ijzerwerk. 90 ks. manufacturen. *Adam en co.*
185 coll. ijzerwerk. *Bahre en Kinder.*
207 md. aardewerk. 7700 ks. zeep. 63 coll. manufacturen. *Anderson Tolson en co.*
12 coll. manufacturen. *Metzendorff Wilmans & co.*
106 bund. ijzer. 13 vn. diversen. 50 kn. manufact. *Hunter Houghton en co.*
19 coll. manufacturen. *Adam en co.*
22 vn. kramerijen en lampen. 74 kn. manufacturen. 1 do. ijzerwerk. *Order.*
1 kt. koopmanschappen. *Major Matzen en co.*
2 kn. ijzerwerken. ....
167 coll. manufacturen. *de Weerdt Ruyl en co.*

Van Zweden per Zw. schip *Esther*, gez. Essen. agt. Metzendorff Wilmans en co.

2173 stav. ijzer. *Agenten.*

Van Rotterdam per ned. schip *Cornelia*, gez. Schagen v. Leeuwen. agt. de Weerdt Ruyl en co.

149,786 ℔ gietijzer. 8 ks. brandspuiten. 25 vs. specie. *N. H. M.*
$25/_1$ leggers. 35 vn. wijn. 10 ks. bitter. *Suermondt en co.*
60 leggers. *van Ommeren Rueb en co.*
71 coll. manufact. 50 tonn. koolteer. *Agenten.*
18 coll. kramerijen. *Bahre en Kinder.*
94 coll. manufacturen. *Dummler en co.*
20 ks. theelood. *Tiedeman en v. Kerchem.*
200 vs. boter. *Tiedeman en v. d. Burg.*
5 ks. provisien. *Weitzel.*
2 ks. modewaren. 19 do. kramerijen. *Gumprich en Straus.*
7 vn. porcelein. *Ducommun en Bernand.*
1 vat planten. *Moormann en co.*
2 ks. schilderijen. 4 do. passementwerk. *Pandel en Stiehaus.*
8 ks. manufact. 1 do. zilverwerk. *Haager en Schuurman.*
4 ks. provisien. *Landberg en co.*
1 kt. spiegels. *Kopersmit en co.*
2 ks. koopmanschappen. *Metzendorff Wilmans en co.*
1 kt. keuken gereedschappen. 66 roll. zeildoek. 1 kt. groentens. 10 vn. spijkers. 350 vs. haring. *Order.*

Lading voor Samarang.

1 kt. koopmanschapp. 2 md. en 1 kt. diversen. 2 ks. manufact. 3 do. parfumerien. 1 do. boeken. 1 do. groentens. 2 do. diversen. 9 ks. koopmanschapp. 6 coll. koperwerk. 1 kt. zaden. 20 vs. provisien. 8 ks. manufact. 13 do. assen. 1 tromm. kleederen. 27 ks. aardewerk. 1 kt. monsters. 2 do. tuinzaden. 1 do. groentens. 12 do. koopmanschapp. 1 do. diversen.

Lading voor Soerabaya.

9 hammen. 6 vs. geslagt. 4 ks. provisien. 16 do. wijn. 300 do. bier. 4 do. groentens. 59 do. manufact. 1 kt. monsters. 10 ks. spijkers. 500 vs. haring. 2 kn. piano. 8 do. wijn. 6 do. marmer. 1 do. koopmanschapp. 14 coll. diversen. 1 kt. diversen. 1 do. manufact. 6 do. bessensap. 3 coll. provisien 1 kt. zeep. 1 pakje regaal. 4 coll. pasteibakkerswerk. 21 vs. boter.

UITVOER.

Naar Indramaijoe per praauw sampang gez. Mardie.

1 kt. ijzerwerken. 1 do. verf. 1 do. spijkers. 1 vaatje verf. 1 pul traan. 1 keld. lijnolie. 2 slijpsteenen. 1 vat meel. 1 keld. genever. 1 kt. leijen. 1 ps. damart. 2 waterpotten. *van Slooten Morgan en co.*
38 coll. diversen. 1 md. min. water. *Tiedeman en v. Kerchem.*

Naar Tagal per praauw Maijang gez. Kasman.

5 ks. lijnwaden. *Said aleewie Satrie.*

Naar Indramaijoe per praauw sampang gez. Madien.

4 ks. lijnwaden. *Tan Oe.*

Naar Cheribon per praauw Maijang gez. Daimah.

12 ks. div. koopmanschappen. *Sech awab bin Salim Sewit.*

Naar Cheribon en Tagal per praauw Maijang gez. Laibirh.

4 ks. glaswerk. 1 do. linnen. 2 md. azijn. 5 vs. boter. 5 blikken meel. 2 kn. glas. 12 do. wijn. 10 do. bier. 4 do. spiegels. 7 do. glaswerk. 1 do. leder. 1 do. chitzen. 3 md. dranken. 2 kn. sigaren. 1 pak zweepen. 2 kn. kaas. 25 do. cognac. 2 do. lampen. 1 do. speelgoed. 2 do. wijn. 2 do. glazen-ruiten. 5 blikk. meel. 5 vs. boter. *J. Brown.*

Naar Nederland via Tjilatjap per ned. schip *Macao*, gez. Hoffman. agt. Tiedemen en v. d. Burg.

voor Nederland.

400 pic. tin. 25 do. verfhout. 50 do. rotting. *N. H. M.*

voor Tjilatjap.

55 kn. ruwe-katoen. 34 do. wit katoen. 1 kisje monsters. 25 kn. madapoll. 148 stav. ijzer. 12 boss. band ijzer. *N. H. M.*
10 vs. boter. *Moormann en co.*
3 ks. kleedingstukken. *Reijnst en Vinju.*
1 matras. 27 ps. meubelen. *Munder.*
2 keld. genever. 1 kt. gember. 1 do. diversen. 2 md. suiker. 1 pak jap. bezems. 1 kt. 1 grafsteen. *L. Meijer.*
2 ks. tafelservicsen. *Nahapit.*
1 kt. geneesmiddelen. 10 do. kleedingstukken. *alg. Pakhuismeester.*
1 kt. kleinigheden. 1 vat bier. 2/m. man. sigaren en div. goederen. 3 ks. wijn. 5 do. cognac. 23 vs. boter. 4 kt. zeep. 6 vn. bier. 1 kt. bier. 3 do. provisien. 1 do. champagne. 4/m. sigaren. 2 dos. glaswerk. 3 hammen. 1 kt. wijn. 7 keld. genever. 20 pic. ijzer. *John Pryce en co.*
1 kt. papier en boeken. *van Haren Noman en Kolff.*
14 vs. spijkers. 3 do. loodwit. 1 pul lijnolie. 2 coll. verf. 3 vaten koolteer en harst. 1 kt. salamoniac. 1 pic. band ijzer. 4 kn. provisien. *Landberg en Zoon.*
136 coll. gouv. goederen. 10 boss. en 133 stav. ijzer. *Gouvernement.*
15 ps. meubelen. 1 kt. lampen. 1 hangsel. 1 vat bier. 1 do. verf. *E. W. King.*
4 ks. boeken en schrijfbehoeften. *Gezagv.*
2 vn. bier. 2 ks. wijn. 2 do. provisien. 1 do. spiegels. 2 vs. boter. 2 martavanen. 1 wagen. 5 kn. ijzer. 12 do. champagne. 2 do. gember. 10 do. provisien. 1 do. kleinigheden. *v. d. Meulen en co.*
1 kt. speelgoed. *Tiedeman en v. d. Burg.*

Naar Samarang en Soerabaya per ned. ind. stoomb. *Koningin der Nederlanden*, gez. Prins. agt. Maclaine Watson en co.

f 3000.— zilv. munt. 21 ps. souverijns. *Said aleewie Atas.*
20 ks. man. sigaren. 13 do. manufacturen. 7 do. gedr. katoen. uit entrep. *Martin Dyce en co.*
10 ks. calicots. uit entrep. *de Weerdt Ruyl en co.*
4 ks. lijnwaden. uit entrep. *Morgan Melbourn en co.*
15 ks. lijnwaden. uit entrep. *Adam en co.*
3 ks. gedr. katoen. 12 do. slendangs. 4 do. calicots. uit entrep. 7 ks. glaswerk. 1 do. hoeden. 3 do. jap. goederen. 1 do. pleetwerk. *de Weerdt Ruyl en co.*
16 ks. opium. uit entrep. *Mc. Ewen en co.*
10 ks. gedr. katoen. 30 do. thee. 1 do. chin. speelkaarten. 1 do. slendangs. 1 do. sarongs. *Adam en co.*
1 kt. leder. *Reijnst en Vinju.*
1 kistje en 1 pakje monsters. *de Weerdt Ruyl en co.*
3 vn. bier. 2 kn. azijn. 1 do. sla-olie. 1 do. siropen. *Leuren en van Walcheren.*
33 ks. opium. 9 coll. milit. goederen. *Gouvernement.*
3 ks. doeken. 2 do. cambrics. uit entrep. *Hunter Houghton en co.*
12 ks. cambrics. uit entrep. *Mc. Ewen en co.*
9 ks. gedr. katoen. uit entrep. *Busing Schröder en co.*
8 ks. opium. uit entrep. *Maclaine Watson en co.*
10 ks. lijnwaden. uit entrep. *Anderson Tolson en co.*
2 ks. bat. goederen. *Said aleewie Satrie.*
1 wagen. 5 ks. meubelen. *Agenten.*
1 kt. doeken. *Adam en co.*
23 tonn. verf. 15 pic. zw. peper. *Lie Oen.*
8 ks. div. lijnwaden. *Gouw Kienhian.*
10 ks. jeans. 26 ps. zeildoek. 1 kt. drills. *Paine Stricker en co.*
10 ks. gedr. katoen. 2 do. bat. sarongs. *v. Leeuwen en co.*
1 kt. shawls. *Abeelen Dennison en co.*
49 stav. ijzer. 46 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*
4 kn. sarongs. 1 bl. tjauwls. 1 kt. div. kat. goederen. 1 do. div. goederen. uit entrep. *Said achmat bin Alie Boabeet.*
2 ks. gedr. katoen. uit entrep. *Pitcairn Syme en co.*

1 kt. manufacturen. uit entrep. *Pandel en Stiehaus.*
2 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*
12 ks. medicijnen. 1 do. eau de cologne. *Smit.*
1 rijtuig. 25 ks. kaarsen. *Dummler en co.*
5 ps. suiker-pannen. *Pitcairn Syme en co.*
16 ks. katoenen. 2 do. sarongs. 3 do. doeken. 15 do. garen. *Martin Dyce en co.*
16 bn. drills. *Kopersmit en co.*
3 ks. gedr. katoen. 1 do. rood katoen. *Anderson Tolson en co.*
40 ks. opium. 4 do. portwijn. 8 do. madera. 4 do. milit. goederen. 1 do. geneesmiddelen. 1 vat azijn. *Gouvernement.*
f 3500.— zilv. munt. *Sech achmat bin Taatiep.*
f 80,000.— zilv. munt. *Poa en Gijong.*
3500 ps. sp. matten. *Batten.*
f 250,000.— ps. zilv. munt. *Gouvernement.*
6 coll. regalen. *Agenten.*
1 kt. eau de cologne. *Kopersmit en co.*
20 ks. manufacturen. uit entrep. *Tiedeman en v. d. Burg.*
2 kt. doeken. 2 do. cotonetten. *Metzendorff Wilmans en co.*
70 ks. opium. *Aan boord gebleven lading.*

Naar Samarang per ned. ind. schip *Bintang Timor*, gez. Said Mochnoie.

30 pic. dammer. 10 do. was. 4 do. lood. 6 do. nagelen. $1^1/_2$ do. zwavel. 40 do. ijzer. 5 doosjes naalden. 7 pic. ijzerdraad. *Lim Seng.*
9 kt. cotonetten. *Moormann en co.*
7 ks. glaswerk. 3 do. gedr. katoen. *B. v. Leeuwen en co.*
11 ks. gedr. katoen. 2 do. cambrics. 7 bn. gedr. katoen. *Anderson Tolson en co.*
100 bund. zeep. *Purvis en co.*
20 ks. madapollams. *Suermondt en co.*
6 ks. meubelen. 1 do. pleetwerk. 1 do. mousselines. 3 do. schilderijen. 4 do. lampen. 4 do. blik. 6 pic. zink. *Gebr. Roselje en co.*
1 kt. limonade. *L. Meijer.*
1 kt. diversen. *Beijnon en co.*
1 kt. gedr. katoen. 3 bn. wit katoen. *Anderson Tolson en co.*
1 kt zijde stoffen. 8 do. woll. goederen. 1 do. everlasting. 1 do. cotonetten. *Pandel en Stiehaus.*
3 ks. lampen. 1 kt. 1 zadel en kijker. 1 do. jostiks. 1 kt. 1 leksteen. *John Pryce en co.*
4 ks. kantoorbehoeften. 1 do. diversen. *v. Haren Noman en Kolff.*
70 pic. dammer. *Said aleewie Atas.*
90 zakk. tarwe. 80 pic. niels. 7 coll. laken. $6^1/_2$ pic. lood. 2 do. gecloker. 2 do. rame-garen. 2 vn. meel. 1 kt. madapoll. 5 ps. laken. 51 pic. staal. *Tie Yoetiang.*
150 pic. dammer. 12 ks. bladkoper. 1 pak medicijnen. 1 kt. lucifers. *Lim Seng.*
40 ks. roode wijn. *Suermondt en co.*
18 pic. poetjoek. 30 do. corianderzaad. 2 pakk. chin. medicijnen. *Lie Oen.*
8 coll. meubelen. 8 do. kramerijen. 1 vat olie. 2 led. trommels. *Gebr. Roselje en co.*
10 pic. verf. *Tan Sengpo.*
50 vs. boter. 1 kt. zweepen. 1 vaatje pleetwerk. *v. Leeuwen en co.*
63 pic. dammer. *Said aleewie Atas.*
60/m. man. sigaren. 78 ks. rhijnwijn. 2 do. cham. beirtn. 71 do. roode wijn. 7 do. champagne. 1 do. truffels. 1 do. sardijntjes. 1 do. provisien. 2 vn. roode wijn. *de Fiennes en co.*
1 kt. regaal. *Suermondt en co.*

Naar Soerabaya per ned. ind. schip *Fatheol Wahap*, gez. Sech abdulla Beljoen.

5 ks. gedr. katoen. *Andersen Tolson en co.*
2 pic. was. *Purvis en co.*
1 kt. zijde waren. 100 do. roode wijn. *Suermondt en co.*
5 ks. gedr. katoen. 2 do. cambrics. 1 do. knoopen. 1 do. wasdoek. 4 do. naalden. 1 do. messen. 4 coll. lampen. *Arathoon.*
500 keld. genever. uit entrep. *Suermondt en co.*
2 bendies. *Han Tjengsan.*
5 ks. diversen. *Buys en co.*
30 ks. papier. *Dummler en co.*
100 ks. madapollams. *Busing Schröder en co.*
2 ks. garen. *Arathoon.*
6 ks. katoen. *Intveld.*
1 kt. zijde hoofdbanden. 2 roll. laken. 1 kt. rozenwater. 7 do. bladkoper. 3 roll. touw. *Said aleewie Satrie.*
1 kt. hemden. 7 do. weefgoederen. 2 do. rood katoen. 1 do. pleetwerk. 1 do. diversen. *Gebr. Roselje en co.*
3 md. brandy. 1 kt. bitter. *v. d. Bissen en Zoon.*
3 wagens. 1 kt. lantaarns. *Brown.*
50 pic. boombast. 1 kt. slendangs. *Kwee Goankap.*
50 vn. koolteer. *Plump en co.*
150 zakk. meel. *Crone v. d. Beek en co.*
2 ks. manufacturen. uit entrep. 4 ks. provisien. 1 do. kramerijen. 5 do. gedr. katoen. *Pandel en Stiehaus.*
1 vat bier. *Andersen Tolson en co*
9 ks. sarongs. 2 do. gedr. katoen. 4 do. ijzerwerk. 7 do. schrijfbehoeften. 24 ks. rhijnwijn. 1 do. nankens. 3 do. sarongs. *Tolken Voget en co.*
20 ks. crépé-kruid. *Pandel en Stiehaus.*
1 tromm. regaal. *Suermondt en co.*
1 kt. schilderijen. *Tiedeman en v. d. Burg.*
6 ks. broekenstof. 4 do. sarongs. 2 do. cotonetten. uit entrep. *Moormann en co.*
199 vs. menie. *de Weerdt Ruyl en co.*
155 planken. *Coulster.*
5 vn. azijn. *Adam en co.*
100 keld. lijnolie. 45 vn. spijkers. 30 bl. verf. 4 kn. verf. 30 ps. ravensdoek. *Plump en co.*
3 ks. diversen. 1 do. sigaren. 6 vs. boter. 1 rijtuig. uit entrep. *Tiedeman en v. d. Burg.*
4 bn. drills. 102 ks. cognac. *Arathoon.*
26 ks. gebl. katoen. *Moh. Yossin bin Hadjie Hasan Oedien.*

Naar Singapore en China per ned. ind schip *Oreest* gez. Io Ago.

1400 pic. rijst. 250 do. kapas. $1443^{88}/_{100}$ kapas. *Gezagvoerder.*
3 pic. vogelnestjes. *Tjan Zam.*
1800 zilv. munt. *Lim Tieng.*
448 ps. zilv. munt. 100 ps. sp. matten *Io Ago.*
$2/_{100}$ pic. tabak. *Io Ago.*
310 ps. sp. matten. 156 zilv. munt. *Io Angkie.*
500 zilv. munt *Lim Tieng.*
1700 ps. sp. matten. *Souw Tjenggiok.*
400 ps. sp. matten. *Io Ago*
3 ks. cambrics. uit entrep. *Metzendorff Wilmans en co.*
150 ps. sp. matten. *Tan Ang.*
130 ps. sp. matten. *Tjan Sam.*
900 ps. sp. matten. *Bee Seekwie.*

Naar Cheribon per ned. ind. schip *Argo*, gez. Massingham.

2 ks. kleinigheden. *Dijserinck.*
8 dos. port wijn. 2 ks. banket en suikerwerk. 1 do. zuren 2 do. lampen. 1 vt. kazen en hammen 10 vs. boter. *Pryce en co.*
1200 ps. goenie zakken. 2 bindies. 1 rijst molen. 12 stoelen. 1 pot beschuit 15 ks. sla olie. 5 vs. boter. 1 ijzerenkombuis. 1 kaas. *Platen.*
23 ks madapoll. 2 ks. chitsen. 20 ps. zw. 1 katoen. 20 ps. wit katoen. 5 dos. doeken. *Sech mohamat Bafadel.*

6 ks. vatwijn. 1 kt. wijn. 1 kt. provisien. 1 vt. bier 5 dos. 2 [illegible] provisien. 1 kt. siropen. 2 vs. boter. 1 kt. vatwijn. 3 vs. bo[illegible] *van der Meulen en co.*
31 coll. gouv goederen. *Gouv.*
10 ks. cognac. *Bond.*
4 paarden. 3 bn. tuigen. 21 coll. deken. 1 ps. broekengoed. *Bo[illegible]*
2 kn. diversen *Bond.*
5 ijzeren schroeven. *Haager en Schuurman.*
2 stoelen. 1 etagère. 1 boekenplank 2 ks. pendules. 1 kt. divers[illegible] *Abeelen Dennison en co.*

Naar Cheribon per praauw sampang gez. Barie.

11 ks. div. lijnwaden. *Gouw Kean Hian.*
18 ks. div. koopmanschapp. *Tie Simbie.*
6 ks. div. lijnwaden. *f* 2750 zilv. munt. *Sech Mohamat Bafadel.*

Naar Indramaijoe per ned. ind. schip *Se-ootdin*, gez. Sech Salim bin Abdulla Baradja.

21,650 ps. stroo-zakken. *John Pryce en co.*

Naar Indramaijoe per praauw sampang gez. Moekin.

3 ks. chitzen. 10 corg. bat. slendangs. 5 ks. wit katoen. 20 d[illegible] java sigaren. *Tjieng Djimseng.*

Naar Cheribon per praauw Maijang gez. Kawiedján.

10 vs. boter. 2 ks. parfumerien. 4 hammen. 2 vn. lampen. 21 k[illegible] diverse. 2 hammen. 1 kt. ansjovis. 2 do. glaswerk. 2 do. zeep[illegible] *J. Brown.*

Naar Bantam per praauw sampang gez. Sangiet.

2 ks. wit katoen. 6 bn. garen. *Oeij Heetjauw.*

Naar Samarang en Soerabaya per ned. ind. schip *Fatheol Jessoer*, gez. Sech Achmat Baoesier.

1 kt. geneesmiddelen. 71 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*
2 vn. lampen. 3 ks. glaswerk. 1 do. muzijk-doosen. 1 do. diversen. *Coulster,*
44 ks. cognac. 1 bl. zeilgaren. 30 pic. touw. *Joseph.*
1 kt. glaswerk. *Abeelen Dennison en co.*
300 ps. led. vaten. 300 boss. ijzeren-hoepel. *Gouvernement.*
1 kt. ginghams. *Said Moh. Aljdiet.*
2 ks. zw. katoen. 10 ks. div. koopmanschapp. $2^1/_2$ pic. ghie. *Said Moh. bin aboebakar Aljdiet.*
1 kt. boeken. 1 do. glaswerk. 2 do. confituren. 1 do. chawls. *Landberg en co.*
4 coll. lampen en glaswerk. 1 kt. muzijk-doosen. *Coulster.*
150 ps. vaten. 150 ijzeren-hoepel. *Gouvernement.*
22 tros. touw. *Landberg en co.*

Naar Rotterdam per ned. schip *Neerlands Koning*, gez. Calander. agt. Reijnst en Vinju.

$5000^{42}/_{100}$ pic. rijst. *Maclaine Watson en co.*
3326 pic. rijst. $1538^{78}/_{100}$ do. gaba. 150 do. rotting. 81 bal. kamfer. 26 coll. div. goederen. *Agenten.*
21 pic. gutta percha. 3200 ℔ indigo. 1 kt. kleinigheden. *van Ommeren Rueb en co.*
11,800 ℔ indigo. *Paine Stricker en co.*
2 ks. 1 jap. etagère. *Lange en co.*

Naar Soerabaya per ned. schip *Ternate*, gez. Cars. agt. van [illegible] en co.

10 vs. zilv. specie. *N. H. M.*
52 tonn. teer. *Agenten.*
470 tonn. steenkolen. *Cores de Vries.*
Zijnde aan boord gebleven lading.

Naar Rotterdam per ned. schip *Rotterdam*, gez. Vis. agt. Reijnst en Vinju.

600 pic. tin. 60 do. verfhout. $9002^{29}/_{100}$ do. suiker. 150 do. rotting. 6230 do. koffij. $599^{648}/_{1000}$ do. thee. $140^{478}/_{1000}$ do. kaneel. 70 ks. kop. duiten. *N. H. M.*

Naar Cheribon per praauw Maijang gez. Bookeer.

100 kn. thee 2 kn. chitsen. *Lim Tjok.*

Naar Samarang per ned. ind. stoomb. *Langen Lemengan*, gez. Deighton agt. Maclaine Watson en co.

1 kt. laken. *Suermondt en co.*
6 ks. madapoll. 1 kt. longcloths. *Pitcairn Syme en co.*
1 kt. zijdenstoffen 1 kt. chimul. 1 kt. modewaren. 23 sigaren kokers 1 kt. jaconets. 4910. *Platen,*
13 ks. modewaren. 5 ks. gedr. katoen. *Adam en co.*
$1/_2$ pic. vogelnestjes. $1^1/_2$ gedr. visch. 3 ks. madapoll. 7 ks. wit katoen. 2 ks. gev. katoen. *Pitcairn Syme en co.*
3 ks. diversen provicien. *Abeelen Dennison en co.*
1 kt. 50 ps. ginghams. 1 corg slendangs. *Said Aleewie Rahie.*
1 kt. doeken 150 dos. 1 kt. ginghams. 1 kt. katoen. 5 ks. parapluien. *Bahre en Kinder.*
55 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*
12 ks. shertings. *Burt Mijrtle en co.*
1 kt. muilen. *Louw Kimbo.*
16 ks. kaas. 2 kazen. 5 hammen. 2 ks. provisien. enz. *van Kleeff en co.*
1 kt. doeken. 1 do. laken. 1 do. chitzen. 30 ps. wit katoen. 2 ks. wit katoen. 2 do. chitzen. 3 do. ongebl. katoen. 2 do. naalden. 30 vs. verf. *Gouw Kienhian.*
1 tromm. regaal. *Reijnst en Vinju.*
117 coll. provisien. uit entrep. *Tiedeman en v. d. Burg.*
1 kt. galon. 1 do. hoeden. *v. Leeuwen en co.*

Naar Indramaijoe per praauw sampang gez. Aluo.

24 ks. wit katoen. 8 coll. chitsen. div. Chinezen.

Naar Siam per Siam Wank. Kim Enghong. gez. Oeij Theng.

8000 ps. led. fleschen. 10 ks. glaswerk. 50 pic. ijzer. 80 do. schulppen. *Gezagv.*
30 ks. glaswerken. 50 paren spiegels. *Lim Ketjoan.*
20 ks. shertings. uit entrep. *Mc. Ewen en co.*
14 bn. twits. uit entrep. *Moormann en co.*
13 ks. wit katoen. uit entrep. *Martin Dyce en co.*
2000 ps. vloersteenen. *Gezagv.*
1000 ps. sp. matten. *f* 1000.— zilv. munt. 21 tonn. confituren. 8 vs. meel. 20 ks. glaswerken. 1750 ps. vloersteenen. *Oeij Theng.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.